

LIETUVIŲ
DIENOS

FRANK IR NANCY SPEACHERIAI, LOS ANGELES ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS VEIKĖJAI

LITHUANIAN DAYS
DECEMBER 1981

1981 M. GRUODŽIO MĖN.

LIETUVIŲ DIENOS LITHUANIAN DAYS

(ISSN : 0024-2950)

4364 Sunset Blvd.—Hollywood, CA 90029
Telefonas: 664-2919

1981, gruodis Nr. 10 (319)
December, 1981 No. 10 (319)

Eina XXXII metai Volume XXXII

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.

"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH
"CALIFORNIA LITHUANIAN, PUBLISHED 1946-49.

Redaguoja
REDAKCIJINĖ KOLEGIJA

Rūta Skirius, MPA
Margis Matulionis, MA
English Editorial Staff

Antanas F. Skirius
Leidėjas/Publisher

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.
Signed or initialed articles do not necessarily reflect the opinion of the editors or Lithuanian Days magazine

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį
Use of material from "Lithuanian Days"
permissible only with indication of this source.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

Subscription will be renewed automatically at expiration date. If subscription is to be discontinued, notice to that effect should be sent to the publication.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn.
Published monthly, except July and August

Please send any changes of address to:
LITHUANIAN DAYS
4364 Sunset Blvd., Los Angeles, CA 90029
Allow six weeks for the change.

Atskiro nr. kaina \$1.80 Single Copy \$1.80

Prenumerata \$18.00, Kanadoje \$20.00

Subscription \$18.00 Per Year, Canada \$20.00

Garbės prenumerata/Honorary subscription \$30.00
"Second Class Postage Paid at Los Angeles, Calif."

VIRŠELIAI / COVERS

FRONT COVER

FRANK AND NANCY SPEECHER

Frank Patrick Speecher was born on January 15, 1899, in Newark, New Jersey to Lithuanian Roman Catholic parents. He was educated at St. James School in Newark, since there was no Lithuanian church or school at the time. In 1917, at the age of 18, he joined the Holy Name Society and the Knights of Lithuania.

His first job was in a jewelry factory, learning diamond setting at \$3.00 per week. He left home in 1920 to become a professional singer and at first, all he could obtain was a position as a Nickelodeon amateur in a 5-cent movie house. The owner of the theater provided the push that he needed to go to Schubert's Alley on 42nd Street in New York. His first role, as a chorus member in an operetta, was an accident. The stage manager came up to him, asked him if he could sing and, hearing Frank reply affirmatively, invited him back the next morning. He was cast in his first show, *The Vagabond King*, in Troy, New York, for a salary of \$60 a week. For about two years, Frank traveled throughout the New England States before Lady Luck provided him with a role in the operetta "Maryland," which opened at the Schubert Theater in Pittsburgh, Pennsylvania. It played in various parts of the country and eventually was booked for 28 weeks at the Great Northern Theatre in Chicago.

When Frank returned to New York, he was called to Schubert's Alley for a one-night engagement singing excerpts from various operettas for a governors' convention in a group of 50 chosen men.

In August of 1929, following a lead to sell stocks in a movie house venture, Frank Speecher met and fell in love with Nancy Grigaliunas, owner of several beauty salons in Chicago. On July 3, they were married and despite the predictions of traditional fatalists, their marriage has endured for more than 50 years.

In 1947, the Speechers moved to Los Angeles where they soon became inextricably involved with the development of St. Casimir's Parish under the direction of Msgr. J. Kucingis.

In Los Angeles, Frank was a real estate broker and his wife Nancy continued her beauty shop business. Frank was president of the St. Casimir's parish committee for over 25 years and also assumed the leadership of the Holy Name Society. He is also a member of the Knights of Lithuania, a Lithuanian-American citizens club. Nancy, not to be outdone, was for many years president of the Lithuanian Women's Association.

Today Frank says, reminiscing: "Of course, my Nancy and I helped out in a small way for some 33 years . . . And I'm proud to be Lithuanian and among you all. Yes, we are now both retired . . . for the past seven years. We have joined the "sons and daughters of rest."

TURINYS/CONTENTS

LIETUVIŠKOJI DALIS

Pol.

Kun. P. Celiešius —	
Krikščionybės ir tautybės santykis. . .	3
Kr. K. Bobelis —	
Ką vaikiai Vlikas?	4
Iš pranešimo Vliko seime.	
Gruodis — spaudos mėnuo.	7
Iš sukaktuvinio "Ateities" kongreso	
pasisakymų.	7
T. Kornelius Bučmys, OFM —	
Los Angeles lietuvių sukaktuvinėj	
šventėj.	8

ENGLISH SECTION

Frank and Nancy Speecher	2
Statkevicius Plea Heard	17
U.S. Senate Adopts Skuodis Resolution . . .	17
Faith Under Persecution	17
Congressmen Appeal Skuodis Case	
to Brezhnev	17
P.E.N. Report on Imprisoned Writers . . .	17
Official Press Announces Arrests	
of Priest's Murderers	18
Lithuanian Composers Told to Follow	
Party Line	18
Archbishop Marcinkus Appointed	
Vatican "Mayor"	19
Lithuanian Scientist Defects	19
Flag Facsimile	19
Lithuanian American Council Convention,	
By Feliksas Masaitis	20
ATEITIS 70th Anniversary by	
Dalile Polikaitis	20
Birute Galdikas and Her Orangutangs . . .	21
Ex-Envoy to Lithuania Dies	21

SKAITYTOJŲ DĖMESIUI

Dėl pakilimo popierio kainų, klišių darymo, spausdinimo ir pašto ženklų išlaidų, ir abelnai nenumatytų kitų išlaidų, esame mes priversti kelti Lietuvių Dienų prenumeratą nuo 1982 m. sausio mėn. iki \$20.00 amerikais doleriais, ir iki \$25.00 kanadiškais doleriais.

Garbės prenumerata \$30.00.

NOTICE TO OUR CANADIAN SUBSCRIBERS FOR 1982

In making remittances for subscriptions to "Lithuanian Days," please make out your checks in the following amounts:

On U.S. Banks—\$20.00.

In Canadian dollars—\$25.00.

Vliko seime Clevelande dr. K. Bobelis skaito veiklos pranešimą. Prie stalo sėdi prezidiumas. Iš kairės: M. Pranevičius, V. Mažeika, J. Stiklorius, A. Kasulaitis ir M. Blynas. Foto J. Garla

At the VLIK convention in Cleveland, Dr. K. Bobelis addresses the participants. The Presidium seated at the table consists of [from left]: M. Pranevicius, V. Mazeika, J. Stiklorius, A. Kasulaitis, and M. Blynas.

KRIKŠČIONYBĖS IR TAUTYBĖS SANTYKIS

Kun. P. Celiešius

Krikščionybės su tautybe santykio problema nėra nauja. Ji vis iš naujo iškyla mūsų tarpe. Ją sprendžiame ne mes vieni lietuviai, bet taip pat ir kitos tautos. Tik, žinoma, sprendimo išdavos yra skirtingos. Antai lenkai nuo aukščiausiojo iki žemiausiojo rango teigia, kad lenkas pirmoje eilėje yra lenkas ir antroje — katalikas. Išrinkus popiežium Karolį Wojtylą lenką, visi rinkimų metu atsilankę Romon lenkai sekančią po rinkimų dieną džiaugdamiesi susirinko Šv. Stanislovo bažnyčios salėn su savo galingu dvasios vadovu kardinolu Steponu Wyszynskiu. Į tą istorinį susirinkimą buvo pakviestas taip pat naujai išrinktasis popiežius Jonas Paulius II. Kardinolas S. Wyszynskis, jį sveikindamas viešai pabrėžė: "Šventasis Tėve, atsimink, kad ir popiežium būdamas visų pirma esi lenkas."

Popiežius Jonas Paulius II, dėkodamas už jo pagerbimą ir atsakydamas savo tautos Patriarchui - Wyszynskiui, pastebėjo: "Taip, aš esu lenkas. Tačiau popiežium esu išrinktas ne kaip lenkas, bet kaip katalikas."

Kaip matome iš tų dviejų Bažnyčios Prominentų pareiškimų, čia pat iškyla tautybės ir krikščionybės santykio problema. Vienam jų atrodo, kad pirmon vieton rei-

kia statyti lenkiškumą ir tik po to katalikiškumą. O antrajam, jau tapusiam neklaidingu katalikiškosios doktrinos Saugotoju, yra aišku, kad pirmon vieton pabrėžtina katalikybė ir antron statytina lenkystė. Tad kyla klausimas, kas gi iš tikrųjų yra svarbesnis — katalikiškumas (krikščioniškumas) ar tautiškumas?

Pirmosios teorijos — pirmiau gimiau lenku ir tik po to tapau kataliku (krikščioniu) — pagrindan imamas laikas. Aišku, kad pirmiau reikia užgimti, kad galėtum tapti krikščioniu.

Antrosios gi teorijos pagrindą sudaro vertybių tobulumo poaukštis, tai yra, kad katalikybė yra aukštesnė vertybė už tautybę. Šiam teigimui suvokti, reikia žinoti bent keli elementariškiausių vertybių buvimo sąrangą. N. Hartmann ją taip pateikia:

Vertybių gausuma skirstoma pagal du skirtingus pagrindus, būtent: pagal egzistencinį ir pagal tobulumo poaukščio pagrindus.

Egzistencijos požiūriu pirmoje vietoje yra gyvybinė vertybė. Ji yra bendra visiems gyviams. Be jos gyvybinio buvimo iš viso negali būti. Pirmiausia būtybė turi egzistuoti, ir tik po to ji gali būti vertinama pagal jos tobulumą. Pavyzdžiui, egzistuoja akmuo ir egzistuoja sliekas. Abi šios

būtybės turi egzistenciją. Tačiau jų tobulumas nėra tapatiškas. Akmuo turi tik savo buvimo egzistenciją. O sliekas turi medžiaginę egzistenciją ir plus dar gyvybinį pradą. Tobulumo požiūriu sliekas yra tobulesnis už akmenį.

Ženkime dar toliau. Egzistuoja sliekas ir egzistuoja šuo. Abi būtybės, be medžiaginio pagrindo, turi gyvybinį pradą. Tačiau šuns gyvybinis pradas yra susijęs dar su psichika, kuri nepalyginamai yra tobulesnė, turiningesnė už slieko gyvybinius reiškinius. Esant tolygiai medžiaginei egzistencijai, šuo yra įrikiuojamas į daug tobulesnį gyvį, negu sliekas.

Dar toliau. Egzistuoja šuo ir egzistuoja žmogus. Abi būtybės turi bendrą medžiaginį pagrindą, taip pat — gyvybinį pradą, bendrą psichinį pradą. Tačiau žmogaus psichika yra tobulesnė už šuns psichiką. Žmogus gali logiškai spręsti, lyginti, reflektuoti. To viso trūksta šuniui. Žmogus gali būti mokslininku-atradėju. O šuo ne.

Žengiant palaipsniui toliau, sutinkame žmogų tik tam tikros tautos atstovą ir žmogų: tautos atstovą ir tikintį aukščiausią Būtybę - Dievą. Abu minėti žmonės turi bendrą medžiaginį pradą, bendrą psichinį pradą ir bendrą tautinį pradą. Tačiau jiedu tobulumo požiūriu nėra vieno-

Nukelta į 4 psl.

KRIKŠČIONYBĖS IR TAUTYBĖS SANTYKIS

Atkelta iš 3 psl.

di. Pirmojo buitinis tobulumas atbaigiamas tautybe, ir už jos nieko daugiau. Jis yra ateistinis tautos atstovas. O antrasis lenkia pirmąjį savo pasaulėžiūra, arba tikėjimu į aukščiausiąją Būtybę. Jis yra ir tautos ir teistinės pasaulėžiūros atstovas. Būtinu požiūriu — antrasis yra tobulesnės vertybės atstovas. Jiedu abu gali sutarti savo tautybės reikaluose. Tačiau jų nuomonės griežtai išsiskirs, palietus amžinybės arba pomirtinio gyvenimo plotmę.

Dabar, grįžtant prie K. Wojtylos ir S. Wyszyńskiego, galime lengvai įžvelgti jų nuomonių skirtumo pagrindą. Wyszyński turėjo prieš akis tautos egzistencinį pagrindą, o K. Wojtyła — amžinybės (dvasiinės plotmės) svarbumą. Abu jiedu buvo savo nuomonių teisingumu įsitikinę. Abu sakė tiesą. O jų nuomonės išsiskyrė dėl pasirinkto skirtingo pagrindo. Tačiau turint prieš akis aną minėtą vertybių skalę, nesunku suvokti, kad popiežius Jonas Paulius II yra teisingas būties visumos sąraigoje o Wyszyński teisingas tik tautybės samprata.

Šių dviejų lenkų aukštų Dignitorių vertybių skirtinga samprata yra tik vienas iš labai daugelio atvejų. Ši problema nėra svetima ir mums lietuviams. Kuriam žmogiškosios būties sąranga baigiasi tik tauta, tas niekada nesutars su krikščioniškosios pasaulėžiūros atstovu. Egzistenciniu požiūriu pirmauja tautybė, tobulumo požiūriu — krikščionybė. Nors pirmiau gimiau tautai, o vėliau tapau krikščioniu, tačiau tapdamas krikščioniu, esu ir tautai savas ir krikščionybei nesvetimas. Tautinės vertybės mano buvimo pagrindas, o krikščioniškos — mano buvimo viršūnė. Abi suderinamos. Krikščionybė reiškiasi tautiniais pagrindais. Tikiu Dievą — esu krikščionis. Išpažįstu Dievą — tautinė forma. Abi vertybės harmoningai derinasi. Čia negali būti prieštaravimo. Krikščionybė netrukdo, o padeda būti geru tautiečiu. Nesusipratimai prasideda tik nesuvokiant vertybių sąrangos.

Net ir komunistinėje sistemoje tikintysis gali būti vertingesnis tarybinis pilietis (teisingas, ištikimas), negu ateistinis tos sistemos narys. Tai turėtų suvokti tie, kurie tai sistemai vadovauja. Kol tai nebus įgyvendinta, niekadės nebus sutarimo tarp ūkinės sistemos ir krikščioniško gyvenimo. Ūkis yra egzistencinė, o krikščionybė tobulumo vertybė. Iš esmės jos neprieštarauja viena antrai.

KĄ VEIKIA VLIKAS

Dr. K. Bobelio, Vliko pirmirinko pranešimas Vliko seime 1981 m. lapkričio 7 d. Clevelande

Įtemptų, besiniaukiančių ir vis Sovietų imperijos griuvimą artinančių tarptautinių įvykių šešėlyje šiandien Clevelande pradame Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto seimą apsvarstyti Lietuvos laisvinimo bylos eigą, atliktus darbus ir numatyti veiklos gaires ateičiai.

1943 metais įsikūręs Vlikas, gavęs Tautos įgaliojimus, tebeneša tą pačią atsakomybę Lietuvai ir lietuvių tautai.

Dabartinė Vliko valdyba, pradėdama savo kadenciją 1979 metais, paskelbė deklaraciją, pakartodama Vliko įsipareigojimus ir atsakomybę ir stipriai, be kompromisų, tebetėsia ir vykdo toje deklaracijoje paskelbtus laisvės kovos principus. Cituojau: "Lietuvių kova už Tautos laisvę ir savą Valstybę nesikeičia. Ji yra nuolatinė, visuotinė, besąlyginė ir vedanti į pergalę".

Tai yra pagrindinis motto dabartinei Vliko valdybos veiklai.

Šiandien tie įsipareigojimai yra pakartojami, jie yra dar daugiau sustiprėję, dar daugiau išsiplėtę ir vykdomi platesniu mastu, negu bet kada praeityje.

Baltimorės seime priimtas šios valdybos veiklos planas yra vykdomas ir toliau. Aš manau, kad būtų naudinga tą planą priminti. Jis susidėjo iš dviejų dalių:

I. Bendras Lietuvos politinės veiklos išplėtimas ir koordinavimas.

II. Tarptautinis Lietuvos interesų atstovavimas.

Šiais metais jokių dramatiinių veiklos pasireiškimų nebuvo, buvo daugiau bendros rutininės veiklos metai — kasdieniniai administraciniai, kontaktų palaikymo, Lietuvos bylos kėlimo, spaudos reikalai, o taip pat reikėjo sekti ir išnaudoti vis dar tebesitęsiančią Madrido konferenciją.

I. Bendras Lietuvos politinės veiklos išplėtimas ir koordinavimas

Kaip jau minėjau Toronto seime, Lietuvos politinės bylos veikla ir koordinacija yra plačiai išplėsta po viso pasaulio kraštus, kur tik yra lietuvių gyvenama. Visi Europos, Pietų Amerikos kraštai ir Kanada buvo aplankyti net po keletą kartų, ir Vliko valdyba yra nuolatiniame ryšyje su tų kraštų lietuvių organizacijų valdybomis ar tiesiogiai su Vliko atstovais.

Lietuvių kolonijų organizacijos ar pavieniai asmenys labai nuoširdžiai Vliko darbu tartininkauja. Norėtume turėti su kai kuriais kraštais dar geresnį ryšį, bet to

pilnai dar negaliu pranešti. Charakteringa, kad daugiausia Vliko veiklą sunkina ar iš Amerikos rašomi tendencingi straipsniai į kitų kraštų spaudą ar ten atvykę kai kurie Amerikos lietuviai.

Australijoje Vlikas turi kontaktą kol kas tik per Tautos Fondo atstovybes ir pavienius asmenis, bet yra numatyta valdybos nario kelionė asmeniškų ryšių sutvarkymui. Gaila, kad to dėl įvairių priežasčių negalėjome šiais metais atlikti, kaip kad buvo numatyta.

Labai aktyvi Vliko atstovybė yra Argentinoje, kur Arturas Mičiudas nuolat spaudoje ir valdžios įstaigose kelia Lietuvos reikalus. Jo pranešimą girdėsime.

Eltos informacijos tarnyba dirba pilnu tempu ir, kiek sąlygos ir ištekliai leidžia, darbą atlieka gerai ir laiku. Elta išsina reguliariai lietuvių, anglų, prancūzų ir italų, o su pertraukomis ispanų ir portugalų kalbomis. Prancūzijoje Vliko atstovė ponja B. Venskuvienė tvarkingai ir gražiai redaguoja Eltą prancūzų kalba.

Ispanų kalba Eltos leidimą perėmė tvarkyti ponja Rosales Statkutė Venecueloje. Pono Juchnevičiaus, ligšiolinio redaktoriaus ispanų kalba, teko atsisakyti, nes susidarė keblumų jam gauti pinigų.

Bendrai, Eltos platinimas visomis kalbomis yra išplėstas.

Radio stotys Vatikane ir Romoje tebeveikia, ir jų reikšmė pavergtai Lietuvai yra labai didelė. Atvykę iš okupuotos Lietuvos pabrėžia, kad šios stotys geriausiai girdimos ir duoda naudingą informaciją.

Radio Liberty, Free Europe ir Amerikos Balsas yra labai trukdomos ir blogiau girdimos.

1981 metų vasario mėnesį teko dalyvauti Pietų Amerikos Lietuvių VII kongrese Buenos Aires ir padaryti politinės veiklos pranešimą. Detalių neminėsiu, apie tai jau buvo spaudoje.

Vliko ir dr. Pajaujo šeimos bendromis jėgomis išleista knyga "Soviet Genocide in Lithuania" buvo labai teigiamai priimta ir apie 150 egz. buvo išplatinta kongreso valdžios ir spaudos pareigūnams nemokamai.

Vliko valdyboje kelis kartus buvo užsiminta Vliko namų įsigijimo klausimas, bet lėšos trukdo šį reikalą rimtai spręsti.

Su ALT valdyba turėjome du pasitarimus, svarbiausia dėl okupuotoje Lietuvoje kalinamų ir persekiojamų (Skuodis, Petkus, Statkevičius, Gajauskas ir kt.) lietuvių ir taip pat sąryšyje su JAV Teisingumo ministerijos specialios investigacijos įstaigos (O.S.I.) iškeltomis bylomis Amerikos lietuviams, esą "už su naciais kolaboravimą" ir esą tai "karo nusikaltėliams". Kaip žionate, paskutiniu metu yra 6 lietuviai viešai apkaltinti.

Kadangi šis klausimas yra JAV vidaus politikos ribose, Vliko valdybos nuomonė buvo, kad pradžioje geriausiai šią problemą turėtų tvarkyti Altas ir Balfas — kaip Amerikos lietuvių institucijos. Tuo reikalu kreipėmės į šias organizacijas ir paruošėme memorandumo projektą kurį aptvarkiusi Alto valdyba pagal savo nuožiūrą įteikė prezidentui Reaganui ir Teisingumo ministeriui W. F. Smith.

Dabar šiam reikalui išsiplėtus ir net spaudoje bei televizijoje jau liečiant bendrai visus lietuvius ir net lietuvių tautą, Vlikas ruošia naują principinį memorandumą JAV Prezidentui, kurį įteiksime artimiausioje ateityje.

1981 m. spalio mėnesį JAV Užsienio reikalų ministerija (Department of State) išleido didelės svarbos specialų reportą Nr. 88 — Soviet "Active Measures" — Forgery, Disinformations, Political Operations, šio reporto interpretacija bus naudinga gintis nuo lietuviams daromų kaltinimų. Inžinierius Grinius šiuo klausimu yra parašęs prof. Dov. Levnui į Izraelį, bet atsakymo negavo.

Lietuvių apkaltinimai JAV-bėse jau įgavo gan didelę proporciją, kas gali ir bendrai atsilipti į lietuvius ir Lietuvos bylą, nes mus bando kompromituoti kaip papjėgią antibolševikinę etninę grupę. Todėl šiam klausimui išspręsti reikia imtis labai energingos ir vieningos visų organizacijų ir lietuvių akcijos. Vliko valdyba galvoja sušaukti bendrą visų organizacijų posėdį bendro darbo aptarimui. Pagaliau jau turi ateiti laikas, kad Sovietų Sąjungos, su sąmoninga ar nesąmoninga žydų pagalba, daromi kaltinimai lietuvių tautai turi būti griežtai atmesti ir sustabdyti. Aš manau, seimas šiuo klausimu turi aiškiai ir konkrečiai pasisakyti.

Vlikas buvo atstovaujamas visuose lietuvių organizacijų suvažiavimuose, minėjimuose ar tai valdybos narių, ar tai pasiunčiant sveikinimus.

Kartu su Altu surengėme JAV Kongrese 30 metų Amerikos Balso lietuviško skyriaus jubiliejų — sen. C. Percy buvo šeimininkas.

Kaip ir praeityje, santykiai ir kooperacija su Diplomatine Tarnyba, Altu, Balfu ir Reorganizuota LB yra geri.

Su PLB valdyba 1981 metais jokių ryšių nebuvo.

Nerimtas kreipimasis į Vliką atėjo iš Los Angeles grupės, vadovaujamos pono Mažeikos, pranešant, kad yra suorganizuota Pabaltijo Amerikiečių Laisvės Lyga (Baltic American Freedom League), kuri nutarė Pabaltijo tautų laisvinimo bylą vykdyti su samdoma amerikiečių kompanija.

Vien tik bendram veiklos planui paruošti kompanija pristatė apie \$8,000.00 sąskaitą, o toliau darbui vykdyti projekte numatyti apie \$100,000.00 metams.

Vliko valdyba savo posėdyje 1981 metų rugpiučio mėn. 1 dieną apsvarsčiusi šį projektą, jį atmetė kaip nerealią lietuviškos laisvės akcijoje ir apie tai pranešė iniciatorių direktoriui ponui Mažeikai.

Vlikas tuo reikalu padarė taip pat pareiškimą lietuvių spaudoje, kad nebūtų nenaudingai mėtomi sunkiai lietuvių uždirbti pinigai. Altas vėliau irgi padarė panašų pranešimą. Kiek žinome, ir Diplomatine Tarnyba tam projektui nepritarė.

Kaip jūs žinote, JAV labai sėkmingai jau virš 20 metų veikia Jungtinis Pabaltiečių Komitetas (Joint Baltic National American Committee), o pasauliniu mastu veikia Pasaulinė Pabaltiečių Santalka (World Baltic Conference) — tai mums buvo visai nesuprantama, kodėl reikia dar vieną instituciją kurti.

Vliko valdybos nariai parašė visą eilę straipsnių į lietuvių spaudą ir visi nuoširdžiai dirbo Vliko labui. Nors Vliko valdybos posėdžiuose diskusijos kartais vykdavo labai intensyviai, bet beveik visi principiniai sprendimai buvo daromi vieningai.

Norėčiau pabrėžti, kad aš, kaip pirmininkas, labai vertinu Vliko valdybos narių atvirus pasisakymus valdybos posėdžiuose, nes tai praplėsdavo mūsų akiratį, ir iškilę klausimai būdavo giliau išnagrinėjami.

Vliko seime Clevelande, dalis atstovų. Priekyje: Tautos Fondo valdybos pirm. Juozas Giedraitis tariasi su buvusiu ilgamečiu Vliko pirm. dr. K. Valiūnu. Toliau į dešinę sėdi Juozas Laučka, (Ateitininkų Federacijos vadovas), TF garbės pirm. prel. J. Balkūnas, Henrikas Gavorskas, Venezuelos Vliko atstovas ir jo sūnus inž. G. Gavorskas (svečias iš Austrijos).

Foto V. Bacevičius

II. Tarptautinis Lietuvos interesų atstovavimas

Turėjome keletą pasitarimų JAV Užsienio reikalų ministerijoje ir su JAV kongreso nariais. Būdamas Argentinoje turėjau porą pasimatymų su Argentinos valdžios ir kariuomenės pareigūnais, o taip pat su La Prensa ir Telam agentūros redaktoriais. Jie padarė Lietuvai naudingus pareiškimus Argentinos spaudoje, kurie buvo paminėti ir mūsų spaudoje.

Europoje P. A. Venckus atstovauja Vlikui santykiuose su Europos parlamentu.

Vlikas aktyviai įsijungęs į Helsinkio konferencijos nutarimų išnaudojimą Lietuvos bylos naudai, supažindino vakarų ir neutralių Europos valstybių vyriausybes su Sovietų Sąjungos vykdomais tų principų laužymais Pabaltijo valstybėse ir šiais klausimais padarė visą eilę pareiškimų.

Kaip jau žinote, 1980 metų rudenį Madrido E.S.K. konferencijai buvo paruoštas išsamus memorandumas bendrai su Diplomatine tarnyba. Vliko delegacija fiziniškai dalyvavo Madride ir ten atitinkamai pasireiškė.

Pabaltijo valstybių okupacija ir krašte vykstantis persekiojimas buvo Madride minimas net keletą kartų.

1981 metų rugpiučio 5 d. Vlikas įteikė pareiškimą JAV E.S. ir K. komisijai apie Lietuvoje vykstantį religinį ir tautinį pasipriešinimą, kuris buvo atspausdintas Komisijos knygytėje — Volume XV, August

Some of the participants at the VLIK convention in Cleveland. In the front: Juozas Giedraitis, Chairman of the Lithuanian National Fund discussing business with former long-time VLIK president, Dr. K. Valiunas. Seated on the right, Juozas Laučka, leader of the Ateitininkai Federation; Msgr. J. Balkunas, Lithuanian National Fund honorary chairman; Henrikas Gavorskas, VLIK representative from Venezuela; his son, Engineer G. Gavorskas, from Austria.

5th 1981 — Violations of Helsinki Principles in Lithuania — Religious and National Dissent.

Vliko atstovai dalyvavo E.S. ir K. komisijos įvairiuose informaciniuose pasitarimuose ir apklausinėjimuose Washingtone ir komisija nuolat Eltos biuro buvo informuojama apie įvykius okupuotoje Lietuvoje. Komisija dažnai naudojasi Eltos biuleteniui.

1981 m. spalio mėn. 22 d. Vlikas įteikė papildomą memorandumą Madrido E.S.K. konferencijos 27 valstybių vyriausybėms ir vėl pakartojo Lietuvos nenormalią padėtį, ten vykstantį genocidą, persekiojimą asmenų, kurie seka Helsinkio akto vykdymą ir t.t., prašant panaikinti Ribbentropo-Molotovo paktą ir kad nelegalus (Helsinkio IV principą laužantis) Sovietų Sąjungos aktas, užimant laisvos Lietuvos valstybės teritoriją, būtų pasmerktas, panaikintas ir įtrauktas į baigminių išvadų dokumentą.

Madrido konferencija, turėjusi baigtis vasario - kovo mėnesiais (1981 m.), dar tebevyksta ir šiandien.

Niekas iš konferencijos dalyvių negalvojo, išskyrus gal Sovietų Sąjungą, kad per 22 savaites nebus galima susitarti dėl principų vykdymo, kurie jau 1974 m. buvo visų priimti ir pasirašyti.

Vakarų ir neutralių valstybių stipri laikysena, reikalaujanti vykdyti Helsinkyje sutartus principus, Sovietų Sąjungą pastatė prieš didelę dilemą.

Tebevykstanti Madrido konferencija buvo pertraukta keletą kartų, paskutinį kartą ji buvo nutraukta 1981 m. liepos 27 d. be rezultatų — nepajėgiant konferencijos dalyviams paruošti bendrą baigminį dokumentą.

Konferencija vėl prasidėjo spalio mėn. 27 d. ir jau pirmą dieną anglų atstovas, kalbėdamas vakarų bloko vardu, metė visą eilę kaltinimų Sovietų Sąjungai, ypatin- gai stipriai iškeldamas invaziją į Afganistaną ir ten vykstantį prieš Sovietus pasipriešinimą, bėgimą afganistaniečių nuo sovietinio teroro ir t.t.

Man, kaip dalyvavusiam Belgrado ir Madrido konferencijose, matosi aštrus Vakarų bloko politikos pasikeitimas — konkrečiai reikalaujantis jiems pažadėtų susitarimų vykdymo.

Kuomet Belgrade žmogaus ir tautų teisių klausimai buvo paliesti prabėgomis ir labai atsargiai, Madride jau visi tie patys klausimai statomi aiškioje, kaltinamoje formoje, reikalaujant jų vykdymo. Visa šita vakariečių laikysena yra rezultatas JAV vyriausybės užimtos politinės linijos, nes Europos valstybės, nors ir daug kalba ir aiškina, bendrąją Europos politiką veda pagal Amerikos liniją.

Nei Rytai, nei Vakarai nenori konferencijos sugriuvimo, nes tai yra nors šio toks tarptautinis forumas savo nusistatymų pristatymui ir galimybės reikalauti, kad būtų vykdoma tas, dėl ko jau susitarta. Tik šitie motyvai dar palaiko Madrido konferenciją gyvą.

Šiandien jau ir didžiausi Madrido akto opozicionieriai pripažįsta, kad tai buvo ir yra didelis Sovietų politiniai diplomatinis pralaimėjimas, nes visi pasirašusieji Helsinkio finalinį dokumentą pagaliau pamatė, kad sovietai visus bando apgaudinėti, net iškilmingus pažadus davę.

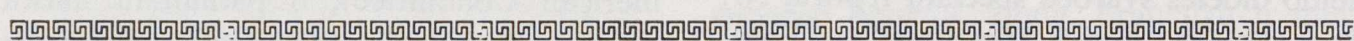
Todėl ir turime visada ir visur bandyti dokumentuotai įrodyti, kad Sovietų Sąjunga yra visų sutarčių, aktų ir susitarimų falsifikuotoja ir laužytoja. Ji pilnai tebe-

vykdo, ką Leninas jau daugelį metų atgal yra pasakęs, kad "sutartys yra tam, kad būtų laužomis".

Nors pats Helsinkio aktas praktiškos naudos nedaug šiuo metu teduoda, bet jo moralinė reikšmė ir įtaka yra nepaprastai didelė. Tai yra vienintelis tarptautinis forumas, kuriame mes savo bylą galime pristatyti.

Jungtinėse Tautose mes, bent šiuo metu, neturime jokių galimybių Lietuvos klausimą pristatyti — ten yra absoliuti Sovietų įtaka.

Visai kita padėtis yra Europoje ir todėl aš manau, kad mūsų laisvės bylos išvystymas turi būti ypatingai stipriai nukreiptas, pasinaudojant kiek galima JAV ir Kana-

THE LITAS GROUP

LITHUANIAN INTERNATIONAL CAPITAL

LIETUVIŲ FINANSINIS CENTRAS

PASAULINĖS APIMTIES PATARNAVIMAI

WE OFFER THESE SERVICES:

*STOCK MARKET

*FUNDING

*PROPERTIES

*LOANS

*GOLD & METALS

*INSURANCE

*TRAVEL

*TRUSTS

*TESTAMENTS

VYTAUTAS VEBELIŪNAS, Lito prezidentas

Over the past 17 years, we have generated more than 10 million dollars in gross investments. Our proven performance in these times of fluctuating markets is your guarantee of stable personal growth towards a richer tomorrow. If you are looking for imaginative investment guidance tempered by traditional Lithuanian prudence, let us take you under our wings. . . .

Jau virš 17 metų veikianti Lito Organizacija yra sutelkusi virš 10 milijonų bruto turto. Paskutiniu laiku pasaulio valiutomis svyruojant Litas vikriai ir sėkmingai prekiauja auksu ir kitomis pastoviomis vertybėmis

PELNINGAI IŠNAUDOKIME PASAULIO ŪKINIUS SVYRAVIMUS!

PRIEŠ GALUTINĮ SPRENDIMĄ TARKI- TĖS SU:

LITAS INVESTING CO., INC.

CORPORATE HEADQUARTERS
86-01 114th Street
Richmond Hill, N.Y. 11418
(212) 441-6799

SALES OFFICE
120 Wall Street
New York, N.Y. 10005
(212) 344-1300

dos pagalba, į Europos tarptautines konferencijas ir pavienes Europos valstybes. Bet aš esu įsitikinęs, gal klystu, kad nei viena Europos valstybė Pabaltijo klausimo nejudins. Mums reikia turėti stiprų užnugarį, o tai gali ateiti tik per Ameriką, šiek tiek Kanadą, gal eventualiai Kiniją.

Europos valstybės tik tada mūsų klausime padėjo, kuomet Amerika Pabaltijo valstybių bylą kėlė. Visai kita padėtis pasidarytų karo ar eventualauso Sovietų vidinio sprogoimo atveju. Įvykiai Lenkijoje, Afganistane ir kitur, neramumai Sovietų Sąjungoje ta linkme veda. Bet visados turime atsiminti, kad ne kiti, o tik mes patys atstatysim nepriklausomybę. Visados ir visur turime būti tam pasiruošę.

Šia proga noriu išreikšti širdingą padėką Vliko valdybos nariams, poniai Samatienei, Vliko Tarybai už artimą bendradarbiavimą, patarimus ir pagalbą Vliko darbams. Taip pat dėkoju visiems lietuviams, parėmusiems Vliko darbą. Ypatin-gai dėkingi Tautos Fondui už parūpinimą finansinių išteklių numatytos veiklos įvykdymui. Ačiū spaudos ir radijo vadovams už informavimą Vliko darbų. Širdingai dėkoju visiems lietuviams, nes tik bendromis jėgomis atsieksime mūsų didžiausią tikslą — Nepriklausomą Lietuvą!

Gruodis — spaudos mėnuo

JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Taryba, siekdama įgyvendinti išeivijos tautinei gyvybei būtiną tradiciją, vėl skelbia *Gruodžio mėnesį spaudos mėnesiu*.

Gruodis — kalėdinėm dovanom pasikeitimo metas. Nėra prasmingesnės ir kultūringesnės dovanos kaip lietuviškųjų laikraščių, žurnalų prenumeratos, savųjų autorių knygos. Praturtinim tom dovanom savo šeimos narius, artimuosius, pačius save.

Spauda visada buvo, o išeivijoje dar labiau yra geriausia tautinio bendravimo, informacijos, saviuoklos ir savimokos priemonė, laisvalaikio išmintingiausia pramoga. Spauda yra ir išeivijos tautinio sąmoningumo mastas. Kai periodikos išėjimas ims retėti ar net nutrūkti, kai knygas vis mažiau kas bepirks, tai bus ženklai, kad nutautimo liga stiprėja ir plečiasi, kad ir tautinės mirties giesmė jau prie mūsų durų.

Kad esame pasiryžę tu ženklų dar ilgai neregėti, liudykime Spaudos mėnesiui teikdami turinį ir prasnę.

Baigę spaudos mėnesį, įžengsime į mūsų tautos pranašo Maironio gimimo ir mirties sukaktuvinius metus. Verta jo drąsinimą prisiminti:

"Gana aimanuoti! Pažadinkim viltį, ir stokim į darbą, nelaukę giedros!"

JAV LB Kulūros Taryba

IŠ SUKAKTUVINIO ATEITIES KONGRESO PASISAKYMŲ

Tautinė, kultūrinė, visuomeninė sritis

Kongresas su didžia pagarba ir meile žvelgia į pavergtą Lietuvą, iš kurios sklinda į visą pasaulį drąsių tiesos ieškotojų ir laisvės šauklių kančios ir teroru tildomo šauksmo aidas. Tai šauksmas drąsių žmogaus ir tautos teisių gynėjų, kalinamų Sibiro taigose ir psichiatrinėse ligoninėse. Jų didi auka įpareigoja kiekvieną lietuvi nelikti nuošalėje nebyliu ir neveikliu, bet rūpintis, kad persekiojamųjų ir kalinamųjų balsas, siekias laisvąjį pasaulį pagrindžio spauda bei kitais keliais, kuo plačiau pasklistų visuose kraštuose ir tautose. Ateitininkai laiko būtina savo pareiga visais galimais būdais ginti žmogaus ir tautos teisę į laisvę ir nepriklausomybę.

Kongresas paveda Federacijos ir sąjungų vadovybėms kreiptis į katalikų vyskupus, Vatikaną ir gyvenamų kraštų vyriausybes, prašant gelbėti kun. Ričardą Černiauską, Gemmą-Jadvygą Stanelytę, Viktorą Petkų, Vytautą Skuodį ir visus kitus kalinamus teisių gynėjus, sąžinės kalinius.

Kongresas ragina pavienius narius ir vienetus remti Lietuvių Katalikų Religinę Šalpą, Balfą ir "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" bei kitos pagrindžio spaudos skleidimą pasaulyje įvairiom kalbom.

Ateitininkai privalo būti visi veiklūs. Jiems turi rūpėti, kad gyvenamo krašto judraus gyvenimo verpete neprarastume krikščionybei ir lietuvybei geriausio savo jaunimo. Mūsų pareiga jį telkti po Kristaus ir Lietuvos vėliavomis.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Eduardas Cinzas, *Mora*. Romanas. Aplankas P. Mikalajūno. Išleido A. Mackaus Knygų Leidimo Fondas, 1981. 204 psl. Kietais viršeliais, kaina \$8.00.

Liūnė Sutema, *Vendeta*. Eilėraščių rinkinys. Aplankas ir knygos apipavidalinimas Ritos Kavolienės. Išleido A. Mackaus Kn. Leidimo Fondas, 1981. 64 psl. Tiražas 600. Kaina nepažymėta.

Julija Švabaitė, *Vilties ledinė valtis*. Eilėraščiai. Aplankas Danguolės Stončiūtės. Išleido "Ateitis", 17689 Goldwin Dr., Southfield, Mich. 48075. 1981, 104 psl. Kaina \$7.

A. Maceina, *Asmuo ir istorija*. Serija "Mūsų idėjos dabarties šviesoje". 92 pusl. Išleido "Ateitis", 1981 m. 92 psl. \$4.00.

Matilda Mėlienė, *Kryželiai arktikoje*. Suėmimas ir gyvenimas bolševikų rojuje. Išleido Vytauto D. Šaulių Rinktinė Čikagoje, 1981 m. Viršelį piešė dail. J. Tričys. 184 psl. Kaina \$6.

Sofija Ambrazevičienė, *Lemties sūkurys*. Autobiografinė apysaka. Čikaga, 1981 m. Viršelis — Petro Aleksos. 133 psl. Kaina \$4.

ATITAISYMAS

1981 m. spalio mėn. "Lietuvių Dienų" straipsny "Kad žemė neseikėtų laiko" 7-tam puslapy įvyko komplikauta klaida: dainai "Aras" žodžiai yra parašyti Viktoro Šimaičio; gi dainai "Be tėviškėlės" — žodžiai Kotrynos Grigaitytės. Abiem eilėraščiui muzika parašyta kun. Vyt. Gorino. Už klaidą paliestuosis atsiprašome. *Red.*

Prie A. Sabalytės darbų nuotraukų paraše *Aquarium florida* turėjo būti *Aquarium florida*.

Jūratė Nausėdaitė-Ann Jillian, demonstruoja lietuviško maisto paruošimą per "Hour Magazine" programą, kuri buvo rodoma visoje Amerikoje.

Šalia jos stovi programos vedėjas Gary Collins. Talentingoji lietuvaite gavo pagrindinę rolę televizijos filmeje vaizduojančioje Mae West gyvenimą. Iš daugelio kandidačių labai norinčių gauti tą svarbų vaidmenį, vis dėlto, laimėjo Jūratė.

Ann Jillian, vivacious blonde star of the TV series "Making a Living," is preparing authentic Lithuanian dishes on Channel 5, Hour Magazine program. Next to her—Gary Collins. The talented blonde star has just won the much sought-after lead in a TV movie about the incredibly interesting life of Mae West.

LOS ANGELES LIETUVIŲ SUKAKTUVINĖJ ŠVENTĖJ

Prie Ramiojo vandenyno krantų prieš 40 metų pradėjo gyvenimą veržli lietuviška parapija. Prel. Juliiu Maciejauskui suorganizavus pirmąjį branduolį, netrukus pribuvęs jo mokinys kun. Jonas A. Kučingis, dabartinis prelatas, klausimą judino ir puoselėjo. Iš pirmųjų pionierių parapiiečių nedaug beliko gyvųjų tarpe. Jie, pasitraukdami amžinybėn, gali pasakyti, kad niekad nesitikėjo pamatyti šios parapijos išsiplėtimo ir išstobulėjimo.

Praleidęs kelerius metus Los Angeles šv. Kazimiero lietuvių parapijoje jos besivystymo įkaršty, prieš 20 metų perėjau į lietuvių pranciškonų veiklą ir dirbu skleisdamas lietuvišką spausdintą žodį. Tame laikotarpy keletą kartų teko grįžti į Los Angeles. Ir vis teko būti liudininku įvairių pasikeitimų į gerąją pusę. Pažanga buvo ir tebėra prel. J. A. Kučingio šūkis.

Nenuostabu, kad tokios gyvastingos lietuviškos parapijos sukaktis atšvęsta neeiliniu būdu. Sukakties iškilmės pradėtos birželio 21 tradicine Lietuvių diena, šv. Kazimiero parapijos rengta jau 28-tą kartą. Po iškilmingų mišių specialioje akademijoje šalia R. Polikaičio paskaitos, išklausytas solistų iš Kanados Ginos Čapkauskienės ir Rimo Strimaicio koncertas, pasidžiaugta gausia lietuvių dailininkų jungtine paroda.

Regina Kungienė, ačiū dr. Zigmo Kungio našlė, trijų mažamečių vaikučių motina, apdovanota kaip pavyzdینگiausia parapijos motina.

Regina Kungys, widow of the late Dr. Zigmas Kungys, and mother of three young children, was honored as the parish's outstanding mother.

Sukakties proga atnaujinta parapijos bažnyčia, parapijos aikštės naujai išasfaltuotos, įrengti pagerinimai salėje.

Džiugu, kad lietuviškoje bažnyčioje patobulinimus atlikti pavesta lietuviui architektui — Edmundui Arbui. Na, jo ir padirbėta: lietuviškų motyvų didžiulis kryžius puošia presbiterijos sieną, o tulpių ir panašūs motyvai įvesti ir sakykloje, ir komunijos priestaliuose bei altoriuje. O ką bekalbėti apie naujai sukurtais lietuviškas presbiterijos stilingas kėdes. Patraukia dėmesį ir arch. E. Arbo sukurtais amžinosios lempelės pritvirtinimas. Tai nestambus, bet toks mielas lietuviškos kūrybos atsi-

skleidimas.

Presbiterijoje didžiojo kryžiaus šonuose pritvirtintos šv. Juozapo ir šv. Kazimiero medinės statulos gamintos Italijoje. Tai Edvardo ir Elenos Bartkų ir Juozo Kaributo fundacija.

Bažnyčios fasade įrengtas spalvotas langas su šv. Kazimiero atvaizdu skirtas prel. J. Maciejausko atminimui. Tai M. Okso ir Shaeffer šeimos fundacija.

Apie bažnyčią ir parapijos mokyklą esančiuose plačiuose plotuose paliekami pastatyti automobiliai, savaitės dienomis žaidžia mokyklos vaikai, o sekmadieniais

Prel. Jonas Kučingis, parapijos 40 metų sukaktuvių hankete, skaito parapijai savanoriškai pasidarbavusių asmenų vardus, kurie parapijos komiteto sutarimu buvo apdovanoti simbolinėmis dovanėlėmis. Lietuvos gen. konsulas Vytautas Čekanauskas, įteikęs dovanas laimėtojams. Kitoje pusėje motyti Janina Čekanauskienė, T. K. Bučmys, OFM, "Darbininko" redaktorius, ir T. S. Kulbis, SJ iš Montrealio, Kanados.

Msgr. Jonas Kucingis, at the parish's 40th anniversary dinner, reads the names of those volunteers who unselfishly gave their services to the parish. They were given symbolic awards by the parish committee. Lithuanian consul-general Vytautas Cekanaukas gives the awards while across the way, Janina Cekanaukas, Rev. T. K. Bucmys, O.F.M. [Editor of DARBININKAS], and Rev. J. Kubilius, S.J., from Montreal, Canada, look on.

Pianistė Raimonda Apeikytė, visada pasirengusi talkininkauti parapijos renginiams. Be jos pagalbos nėra praėjęs nė vienas parapijos koncertas.

Pianist Raimonda Apeikis is always ready to help in the parish's cultural activities. She has actively participated in every one of its concerts since her debut.

Visos "Los Angeles lietuvių sukaktuvinės šventės" nuotraukos yra A. Gulbinsko.

svelniame Kalifornijos ore mėgsta pasižmonėti vietos lietuviai, kurių tarpe netrūks ir svečių turistų. Šis 40,000 kvadratinų pėdų plotas šios vasaros metu buvo naujai išasfaltuotas. Tai pareikalavo 47,000 dol. sumos.

Ant tų erdvių kiemų išdėstyti parapijos pastatai: bažnyčia, mokykla, klebonija, senelių namai. Jokių skolų nebėra. Taigi, lieka tik plėstis ir tobulėti.

40 metų sukakties minėjimas baigtas spalio 25. Iškilmingas mišias koncelebravo klebonas prel. J. A. Kučingis, jo vikarai kun. dr. Algirdas Olšauskas ir kun. dr. Vincas Bartuška, atsilankę svečiai T. Stasys Kulbys, SJ iš Montrealio, buvęs Detroito lietuvių parapijos klebonas kun. Kazimieras Simaitis ir T. dr. Kornelijus Bučmys iš Brooklyno. Prieš pradedant procesiją į bažnyčią, buvo pašventintas arch. E. Arbo sukurtas kryžius, pritvirtintas prie bažnyčios galinės sienos iš lauko pusės. Kryžiaus fundatoriai: F. Speecher ir J. Krosky.

Mišių metu pamokslą pasakė T. Bruno Markaitis, SJ, svarstydamas lietuviškų parapijų klausimą, o taip pat būtinumą lietuviui prasimušti į amerikiečių visuomenės veiklą. Giedotojų parapijos choras ir solistė Karen Vidžiūnienė. Vargonais grojo Rimas Polikaitis. Kai choras atliko "Šventas", "Tėve mūsų" ir "Dievo Avinėlis" iš lietuviškų, komp. Broniaus Budriūno sukurtų, mišių, vargonais pritarė pats maestro, jau gerokai sustiprėjęs po jį varginusių širdies negalių.

Po mišių padaryta bendra dalyvių foto nuotrauka prie bažnyčios priekinių durų.

1 val. popiet parapijos salėj, gražiai išdekoruotoj Prano Gasparonio, prie stalų ir ilgesnio garbės stalo susėdo 335 žmonės

Viršuje —

Arch. Edmundas Arbas, kurio darbo projektais yra išpuošta Šv. Kazimiero bažnyčia — altorius, kryžius, sakykla, Mišių kėdės, gyvosios lempelės liktoriai ir kryžius išorinėje bažnyčios pusėje. Iš dešinės sėdi: rašytoja Alė Rūta Arbienė, prel. J. Kučingis ir kun. dr. V. J. Bartuška.

Architect Edmundas Arbas, whose work adorns St. Casimir's Church. Seated, on the right: Author Ale Rūta-Arbas, Msgr. J. Kucingis, and Rev. Dr. V. J. Bartuska.

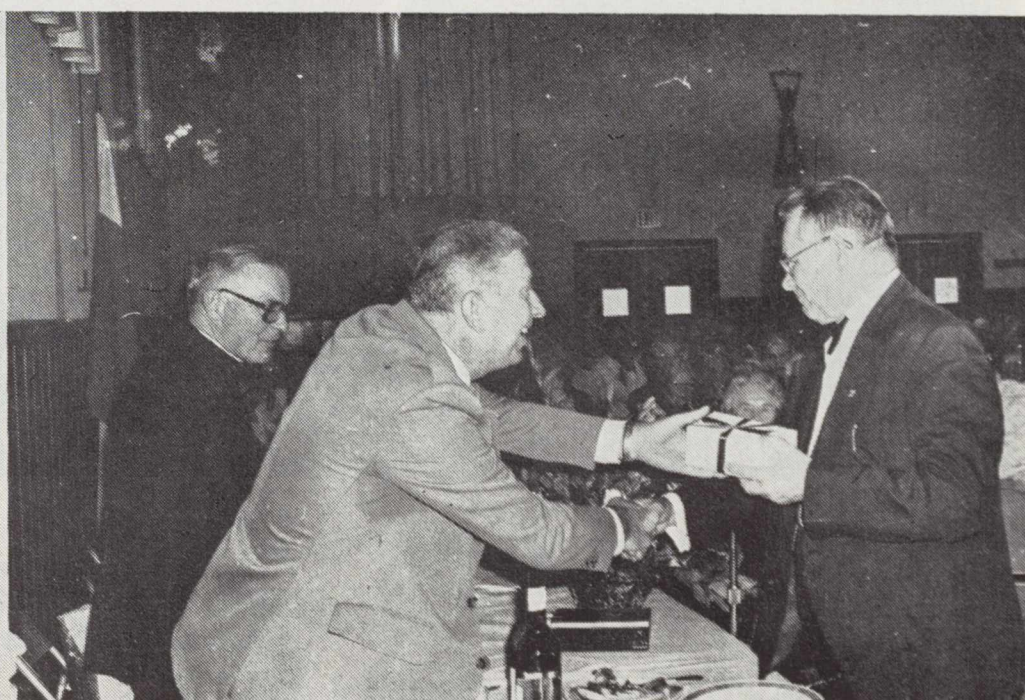
Antanas Polikaitis su savo vaikais: Iš kairės — A. Polikaitis, solistė Vita, gražiai pravedusi banketo programą, Rimas, akordeonistas ir vargonininko pavaduotojas, Linas, parapijos choro narys ir veiklus jaunuolis. Stovi prel. J. Kučingis, toliau, dešinėje, matyti kun. dr. A. Olšauskas.

Antanas Polikaitis with his children. From the left: A. Polikaitis, soloist Vita, Accordionist and organist Rimas, and choir member Linas. Standing, Msgr. J. Kucingis and at far right, Rev. Dr. A. Olsauskas.

Gintaras T. Grušas, studentas, ateitininkas apdovanojamas kaip vienas iš veikliausių naujos kartos parapijos atstovų.

Gintaras T. Grusas receiving an award as one of the active members of the young parishoners.

Kazimieras Rakūnas, gabus ir nagingas meistras, padaręs visus arch. E. Arbo suprojektuotus Šv. Kazimiero bažnyčios objektus: kryžius, altorių, sakyklą, kėdes ir gyvosios lempelės liktorius.

Kazimieras Rakunas, the artisan responsible for the concrete realization of Architect E. Arbas' projects for the parish church.

Parapijos komiteto pirmininkui Fr. Speecher tarus atidarymo žodį, maldą sukalbėjo T. S. Kulbis, SJ. Visi svečiai buvo vaišinami sočiu ir gausiu lietuvišku maistu bei Chateau Concannon vynu.

Žodžiu sveikino tik trys asmenys. LB Vakarų apygardos pirm. R. Dabšys padėkojo už geras sąlygas organizacijų veiklai ir priminė, kad 1982 metai Lietuvių Bendruomenės ir Kunigų Vienybės skelbiami Lietuviškos parapijos metais. Alto pirm. F. Masaitis, atstovaudamas 25 lietuviškom Los Angeles organizacijom, užgyrė tvirtą ir pastovią šios parapijos vadovybę, pažadėdamas solidarumą. Lietuvos gen. konsulas V. Čekanauskas savo nuoširdžiam sveikinime iškėlė ne tik lie-

tuviškos bet ir žemaitiškos stiprybės reikalą.

Prel. J. A. Kučingis savo kalbos pradžioj pristatė iš toliau atvykusius svečius. Peržvelgęs sukakties progą įvykdytus darbus, padėkojo parapičiams už talką. Padėkos ženklan buvo pagerbti įvairūs asmenys, atstovaujį skirtingom šios parapijos dailbuotojų kategorijom. Klebonas perskaitė atskiros kategorijos eilę kandidatų, o scenoj V. Polikaitytė, atidariusi voka, paskelbdavo simbolinį laimėtoją. Pagerbti šie atstovai: parapijos komiteto — Frank Speecher, choro — Julija Grikinitė, parengimų šeimininkų — Violeta Dudorienė, solistų — Birutė ir Rimtautas Dabšiai, instrumentalistų — Rai-

Sol. Karen Vidžiūnienė, iš Tucson, Ariz., sėkmingai atlikusi parapijos banketo meninę programą.

Soloist Karen Vidziunas from Tucson, Arizona.

Viršuje —
Pranas Speecher, ilgametis parapijos komiteto pirmininkas ir didelis parapijos statybų ir projektų rėmėjas, šv. Vardo draugijos pirmininkas.

Apačioje —
Dalilė Polikaitienė savo šeimos vardu priima dovaną. Antanas ir Dalilė Polikaitiai, jų vaikai Rimas, Vita ir Linas išrinkti kaip veikliausia ir daugiausia parapijai dirbanti šeima.

Top—

Frank Speecher, long-time chairman of the parish committee, the Holy Name Fraternity, and ardent supporter of the parish's construction projects.

Bottom—

Dalile Polikaitis receives a gift on behalf of her family. She, her husband, Antanas and children Vita, Linas, and Rimas were chosen as the most dedicated family of the parish.

KNYGOS, GAUTOS PAMINĖTI

IR PLATINTI

RYTŲ LIETUVA. Studia Lituanica IV. Istorinių bei etnografinių studijų rinkinys. Redagavo Algirdas M. Budreckas. 624 p., iliustruota. Kaina \$15 (su persiuntimu) — \$16.50). Nei leidyklos, nei redaktoriaus adresas knygoje nenurodytas. Knyga gaunama LD knygyne.

THE CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA. Vol. I. Liet. Katal. Bažnyčios kronikos 1972-1974. Išverstos į anglų kalbą. Society of Publications of the Chronicle of the Catholic Church in Lithuania, 6825 S. Talman, Chicago, IL 60629. 457 psl. Kaina \$7. (Su persiuntimu \$8.50) Gaunama LD knygyne. (Praėjusiam LD numeryje apie šią knygą rašėme plačiau).

MŪSŲ SENOLIŲ ŽODŽIAI IŠ ANAPUS

Tai yra nauja knyga — mūsų lietuvių tikrų žmonių buvimas Anapus. Vienas mokslininkas lietuvis išrado būdą, kaip pasiekti mūsų senolių atomus — mažus grūdėlius, su kuriais ilgai kalbėjosi apie mūsų tautos tikrą būtį.

Lietuviai, įsigykite šią knygą, tai žinosit, kas ir kur mes esame Amžiname Gyvenime.

Knygos kaina 5 dol., kas negali nupirkti, atsiųsiu nemokamai — M. Aukštuolis, 4 Elizabeth Ave., Springdale, CT 06907.

Viršuje —

Solistai Rimtautas ir Birutė Dabšiai savo talentu ir paslaugumu daug prisidėję prie parapijos kultūrinių parengimų ir parapijos choro solistai.

Apačioje —

Ona Razutienė, ilgametė ir nepavargstanti šeštadieninės ir parapijos mokyklos lietuvių kalbos mokytoja, choristė, tautinių šokių mokytoja.

Top—

Talented soloists Rimtautas and Birute Dabsys, frequent participants in Lithuanian cultural activities.

Bottom—

Ona Razutiene, dedicated teacher of Lithuanian at the parish and Saturday schools, choir member and folk dance teacher.

monda Apeikytė, profesionalų — Kazimieras Rakūnas, šeimų — Dalilės ir Antano Polikaičių šeima, mokytojų — Ona Razutienė, motinų — Regina Kungienė, jaunimo — Gintaras Grušas.

Stilingas medinės statulėlės kiekvienam įteikė gen. kons. V. Čekanauskas.

Solistė Karen Vidžiūnas iš Tuscon, Ariz., įvairiomis kalbomis padainavo Mozart, Gershwin, Arditi, Lehar, Delibes ir Puccini kūrinių. Bisui dar pridėjo "Caro nome" iš Verdi Rigoletto operos ir lietu-

viškai Onos Metrikienės "Vyturėlių". Šis paskutinis kūrinys ypač iššaukė publikos malonų įvertinimą. Svečiai plojo net sustoję.

Pokylį baigė prel. J. A. Kučingis padėkos žodžiu. Taip pat perdavė sveikinimus raštu ir sambesnes aukas, gautas šia proga.

Visi sugiedojo Lietuvos himną.

Tiesa, meninės programos vidury ir man teko pasakyti sveikinimo kalbėlę. Pasveikinęs šios šventės vykdytojus, šeiminius ir dalyvius, dar priminiau ir lietuviškos

parapijos išsilaikymo pagrindus. Kai iš mūsų protėvių Kražių skerdyne ar iš kenčiančių brolių okupuotoj Lietuvoj reikalaujama didelių aukų lietuviškos parapijos išsilaikymui, laisvajame pasaulyje mum užtenka tik lankyti ir išlaikyti savas parapijas. Tai taip lengva, bet neretai labai sunkiai vykdoma.

Visas iškilmes filmavo Povilas Jasiukonis.

Kornelijus Bučnys

Gražių švenčių,

laimingų Naujų Metų!

DR. VYT. TAURAS

Gydytojas ir chirurgas

Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisas ir rezidencija

2652 W. 59th St., Chicago, Ill.

PRospect 8-1223

PR 6-5577

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

Fire — Automobile — Casualty — Life
Feu - Automobile - Risques Divers - Vie

ADAMONIS INSURANCE AGENCY
INC.

3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que.

Tel.: Bus.: 722-3545, Res.: 256-5355

Atsiūsta paminėti

Marija Aukštaitė, Nubangavę kūdikystės dienos. Autobiografija. Viršelį piešė J. A. Navikevičius. Kalbą peržiūrėjo Č. Senkevičius. 1981 m. 233 psl. Daina \$7.

Gaunama "Drauge" ir pas knygų platintojus.

1982. Fine Art Photography by Algimantas Kezys. Šeši kalendoriaus lapai su didžiulėmis A. Kezio foto nuotraukomis. Išleido Kazys Prints, Inc. 774 N. Wells St., Chicago, Ill. 60610. Kaina nepažymėta.

Elena Juciūtė, Ažuolynėlis arba Lietuvos ūkininko likvidacija. Epochinis romanas. Chicago, 1981. Išleido Lietuvių Agromų s-ga. 360 psl. Kaina \$8.00.

Prof. dr. Jokūbo Stuko
parašytą anglų kalba knygą

AWAKENING LITHUANIA

su iliustracijomis Lietuvos kunigaikščių, buvusių Lietuvos prezidentų ir žymiųjų Lietuvos atgimimo ugdytojų.

Kaina \$5 su prisuntimu; rašykite: LD 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Ca 90029

Viršuje —

Julija Grikinaitė, didelė dainos ir giesmės mylėtoja, viena iš pirmųjų parapijos choro narių.

Top—

Julija Grikinas, song and hymn enthusiast and one of the parish choir's first members.

Apačioje —

Vijoleta Dudorienė, nuolatinė parapijos vyr. šeimininkė.

Bottom—

Violeta Dudoriene, the parish's chief cook on frequent occasions.

KALĖDŲ IR NAUJŲ METŲ proga

sveikiname

visus mūsų

skaitytojus, rėmėjus ir

bendradarbius

linkime gražiausių švenčių ir laimingiausių
naujųjų metų!

*Tikimes, kad visi susitikime naujaisiais
metais.*

*"Lietuvių Dienų"
Redakcija, Administracija
ir Leidykla*

Our Sincerest Wishes for a Happy Holiday Season

LITHUANIAN CATHOLIC ALLIANCE

A LEGAL RESERVE
FRATERNAL BENEFIT SOCIETY

Non-Profit Solely for Benefit of its Members and Beneficiaries

Insurance Certificates \$500.00 to \$5000.00

71-73 So. Washington Street

Wilkes-Barre, PA 18701

J. D. KELLEHER and ASSOCIATES, INC.

Romas Jasiukonis

(213) 662-3144

Res. (213) 731-7369

Los Feliz Properties Division

2020 Hillhurst Avenue • Los Angeles, CA 90027

Gražiausių švenčių ir sėkmingų Naujųjų Metų!

KUN. VYTAUTAS PALUBINSKAS

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos klebonas

147 Montgomery Place, Peterson, N.J. 07501

Gražių švenčių ir laimingų naujųjų metų!

"TĖVYNĖS PRISIMINIMAI"

Toronto Radijo programa

Sekmadeniais — 1:30 PM

JONAS R. SIMANAVIČIUS

Programų vedėjas

275-3134

Missasauga, Ont.

614 Tednyn Dr.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė — vidaus ligos

2454 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629

(71-sios ir Campbell Ave. kampas)

HE 4-1818

Res. PR 6-9801

DR. PETER ATKOČIŪNAS

Dantistas

1405 — 49th Court

Cicero, Illinois

Tel.: OL 2-4276

VALGYKLA "DAINA"

Lietuviški ir amerikietiški valgiai

Kasdien atidara nuo 11 AM iki 8 PM

Pirmadieniais uždaryta

2656 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629 • Telef. 434-9666

Salė partijoms (praties) iki 40 asmenų.

D. ir J. LIUTIKAI, savininkai

P A R A M A
MAISTO IR GĖRIMŲ KRAUTUVĖ

2534 W. 69th Street • Chicago, Illinois 60629

Telefonas: '(312) 737-3332

Būdami Chicagoje aplankykite mūsų krautuvę —

Savininkai: Jurgis Janušaitis ir Jurgis Mažeika

"For Amber and Unusual in Gifts"

Natalija ir Jonas Vaznelis, savininkai

2501 West 71st Street — Chicago, Ill. 60629

Phone: 471-1424

Lietuviai esame visi,
Lietuvių Fonde ar esi?

Lietuvių Fondas—
išeišijos kraitis laisvajai Lietuvai.

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION

♦ 2422 West Marquette Road, Chicago, Ill. 60629. • Tel. (312) 925-6897

Linksmų Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų!
linki

"LAISVOSIOS LIETUVOS"

leidėjas Valerijonas Šimkus

2616 West 71st St., CHICAGO, IL 60629

Telefonai: (312) 476-3371 ir (312) 839-5531

Siuntiniai į Lietuvą

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737

V. VALANTINAS

Linksmų šventų Kalėdų ir sveikusių Naujųjų Metų!

HEALTHY FOOD

LITHUANIAN RESTAURANT

EASTERN EUROPEAN SPECIALTIES

GRAŽINA SANTOSKI (BIČIŪNAITĖ)

3236 S. Halsted Street

Chicago, IL 60608

(312) 326-2724

L I N K S M Ų Š V E N Č I Ų

visiems draugams ir klientams linki

MIDLAND SAVINGS
& LOAN ASSOCIATION

8929 S. Harlem Ave., Bridgeview, Illinois 60455 • Phone 598-9400

Branch: 4040 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632 • Phone 254-4470

Branch: 2657 W. 69th St., Chicago, Illinois 60629 • Phone 925-7400

LINKSMŲ KALĖDŲ IR LAIMINGŲ
NAUJŲJŲ METŲ
visiems LF šeimos nariams!

Lietuvių Fondo narys —
Susipratęs lietuvis pavyzdys.

Testamentuos rašyti:
Lithuanian Foundation, Inc.
Certificate No. 17755

Tax exempt status
CHI - EO - 72-28-A

LF veikia lietuvių švietimui, mokslui, kultūrai remti ir finansiniam pajėgumui kelti.

Visi lietuviai stokime į LF narių eiles. Tapdami LF nariais, ar testamentu užrašydami Fondui savo palikimą ar jo dalį, atlikime didelį patriotinį darbą savo tautos labui ir savo vardą įamžinsime garbingųjų tautiečių eilėse.

★
Šv. Kalėdų ir Naujų Metų švenčių proga sveikiname
visus brangius tautiečius ir linkime visiems kuo didžiau-
sio džiaugsmo ir laimės asmeniškame gyvenime.

Maldaujame Aukščiausiojo, kad sumažintų vargą ir
skausmą mūsų pavergtų brolių Lietuvoje.

Trokštame, kad mūsų tautiečiai su meile ir pagarba vieni kitiems
uoliai jungtųsi į tautinę, patriotinę veiklą.

Mr. and Mrs. ANTHONY J. RUDIS
Chicago, Illinois

Lietuvos Išlaisvinimo TAUTOS FONDAS
LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, INC.

Aukas siųsti ir susirašinėti šiuo adresu:

P. O. Box 21073, Woodhaven, N. Y. 11421.

Aukos atleidžiamos nuo pajamų mokesčių (Tax exempt # 23 - 7367835)
Tautos Fondo valdybos pirm. J. L. Giedraitis

Linksmų švenčių visiems linki

DR. WALTER J. KIRSTUK

Physician and Surgeon

3925 W. 59th Street, CHICAGO 29, Illinois

Tel.: REliance 5-1811

Facilities for Parties

Carry-outs

RAMUNĖ RESTAURANT and DELICATESSEN

Homemade Foods for all Occasions

JONAS ir AUDRONĖ VIKTA — savininkai

2547 W. 69th Street • CHICAGO, IL 60629

Telephone 925 - 4254

MATTHEW P. BALLAS

FUNERAL HOME
NOTARY PUBLIC

Albert J. Balton (Baltrunas)
Licensed Manager and Prop.

(516) 437-1203

660 Grand Street
BROOKLYN, N. Y. 11211

(212) 782-5043

C. K. BOBELIS, M. D.

Practice Limited to Genito-Urinary Surgery

5025 Central Ave., St. PETERSBURG, Florida 33710

Office Hours by Appointment — Phone 384-4020

JUOZAS BRIEDIS, Broker

sveikina su šv. Kalėdomis ir Naujais Metais!

BRIEDIS REALTY

4592 Laurel Club Circle

West Bloomfield, MI. 48033

Telefonas: 855-2951

Gražiausių švenčių ir sėkmingų Naujų Metų!

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

2606 W. 63rd Street, Chicago, Illinois 60629

Telefonai: (312) 778-6900 ir (312) 778-6901

Linksmų švenčių linki

★ Mūsų nariams

★ ir visiems lietuviams!

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

ALEX LAURAITIS & WALTER RASK, Owners

9727 So. Western Avenue, Chicago, Ill. 60643 Telef. (312) 238-9787

Rengiame ekskursiją į Lietuvą 1982 metais

Registruokitės iš anksto!

★ Sudarome iškviatumus giminių apsilankymui Amerikoje

★ Kelionės bilietai į viso pasaulio kraštus.

ŠVENČIŲ PROGA SVEIKINA —

Televizijų, Radijo ir Suvenyrų Krautuvė
LIETUVOS AIDŲ RADIO PROGRAMA

Savininkai — Kazė, Balys ir Josephine Brazdžioniai

2646 W. 71st Street, CHICAGO, Illinois 60629

Telefonas: 778-5374

Radijo studijos telefonas 436-5035

Klausykite "Lietuvos Aidus" kasdien 8:30 v. v.

Sveikiname švenčių proga!

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIO VALANDĖLĖ

transliuojama pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais 7-8 val. vak.
iš Tautybių Stoties (Station of the Nations) WMZK—1400 AM

Detroit, Michigan.

Vedėjas: Algis Zaparackas

4120 Yorba Linda Dr., Royal Oak, MI 48072

Bendradarbiai:

Ant. Zaparackas, Alb. Misiūnas, Edv. Skiotys, Violeta Abariūtė

GREITAS ir ASMENIŠKAS PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniem asmenim ir grupėm)
po Ameriką ir užsienį —

LĖKTUVU — LAIVU — TRAUKINIU — AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome
viešbučių rezervacijas ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų skambinkite ar rašykite:
11745 Southwest Highway, Palos Heights, IL 60463

Telefonai: (312) 448-7420 • (312) 785-9393

VIDA KRIAUCELIŪNAITĖ-JONUŠIENĖ
Savininkė

CLEVELANDO LIETUVIŲ ŠVENČIŲ SVEIKINIMAI

*Kalėdų švenčių ir Naujųjų Metų proga
visus Kalifornijos lietuvius sveikina*

SUPERIOR SAVINGS ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS
UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

Naujas patarnavimas

Atidarykite Superior Savings

ČEKIŲ SĄSKAITA

- ★ Operacijos atliekamos be jokio mokesčio ★
Už įnašus mokame 5 1/2 palūkanų
PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

SUPERIOR SAVINGS

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

KĘSTUTIS ŠUKYS — Exec. Viceprez.

Darbo valandos:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00
šeštadieniais 9:30 iki 230, *pirmadieniais uždaryta*

AMBER STUDIOS, INC.

505 East 185 Street, EUCLID, OH 44119 • Tel 531-3500

Pas mus rasite didelį pasirinkimą meno išdirbinių (kerami-
ko ir skulptūros) • žinomų menininkų paveikslų • foto darbų
meno reikmenų ir gintaro papuošalų • Didelis paveikslų ir foto
rėmų pasirinkimas ir jų įrėmavimas bus atliktas pagal jūsų
pageidavimus.

Suaugusiems audimo pamokos ketvirtadieniais
su *B. Kasperavičiene*.

Meno pamokos pirmadieniais ir antradieniais
su *Rimu Laniausku*.

Studija atidaryta

pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak.,
antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak.
šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. *Uždaryta trečiadieniais.*

RIMAS LANIAUSKAS, prezidentas

EAST SHORE REALTY

Joseph Mikonis

Realtor - Notary Public

Member U.L.M.S.

866 East 185th St., CLEVELAND, Ohio 44119

Bus. Phone 481-6900. Res. 531-2190

P A T R I A

World-Wide Selected Foods and Gifts

KRIPAVICIUS, FAM., Prop.

794 East 185th Street, CLEVELAND, OH 44119

Phone 531-6720

ALGIS SIRVAITIS

Attorney at Law

877 East 185th St., CLEVELAND, OH 44119

692-1222 • 692-3252

Švenčių proga sveikina ir geriausių Naujųjų Metų linki

LITHUANIAN VILLAGE, INC.

(Lietuvių Kaimo korporacija)

877 E. 185 St., Cleveland, OH 44119

Telefonas 531-2131

Čia kasdien veikia valgykla "Gintaras", turtingas baras.
(Įėjimas iš kito šono, nuo mašinų pastatymo vietos)

Taip pat išnuomojama didžioji salė ir 3 mažesnės salės susirinkimams.

Lietuvių namų vedėjas yra *Zenonas Dučmanas*.

Čia taip pat yra būstinė —

LITHUANIAN AMERICAN CITIZENS CLUB, INC.

(Amerikos Lietuvių Piliečių Klubas korporacija)

877 E. 185 St., Cleveland, OH 44119 • Telef. 531-2131

JAKUBS AND SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Dell E., William J. Sr., William J. Jakubs Jr.

ir Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

*Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą
liūdesio valadoje • Didelė aikštė automobiliams pastatyti.*

*Linksmų Šv. Kalėdų ir laimingų Naujųjų Metų
linki*

J. K. VALIŪNO ŠEIMA

NEW ROCHELLE, NEW YORK, 10804

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont.
M6H 1A8

• Telefonai: 532-3400
• 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3

Antradieniais 10-3

Trečiadieniais uždaryta

Ketvirtadieniais 10-8

Penktadieniais 10-8

Šeštadieniais 9-1

Sekmadieniais 9:30-1

MOKA UŽ:

90 dienų termin. id. ... 18½%

term. indėlius 6 mėn. ... 18 %

term. indėlius 1 metų ... 17 %

term. indėlius 3 metų ... 15 %

pensijų s-tą ... 17 %

taupomąją s-tą ... 11 %

depozitų-čekių s-tą ... 6 %

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo ... 20½%

morgičius nuo ... 19½%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9:30 v.r. — 1 v.p.p

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santuokų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS.

All Seasons Travel, B. D.

V. BAČĖNAS

Telefonas 533-3531

1551 Bloor St. W., TORONTO, Ont. M6P 1A5

Visais kelionių reikalais bet kur pasaulyje skambinti

Į VISUS PASAULIO KRAŠTUS

(įskaitant ir Lietuvą)

LĖKTUVAIS, LAĪVAIS,

AUTOBUSAIS, TRAUKINIAIS

Užsakomi viešbučiai • Sutvarkomi pasai ir vizos

Pagal pageidavimus

keleiviams sudaromos grupinės kelionės.

Lietuvio savininko vaistinė

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave, Toronto, Ontario

Telefonas 416- 535-1944

Priima "Ontario Drug Benefit" rereptus.

Vaistai, kosmetikos prekės ir kt. Nemokamas pristatymas į namus.

Margis Drug turi "Lottario" loterijos skaitytuvą /kompiuterį/.

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS, B.A. M.L.S. L.L.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200, prie Royal York, Toronto, Ont.

M8X 1C5

Telefonai: Įstaigos 416-231-4138; namų 249-2637.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas 766-5827

Duoda nemokamą gyvybės draudimą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10:45 iki 12:45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki sausio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

MOHAWK

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- ☆ Elektros reikmenys
- ☆ Televizijos aparatai
- ☆ Skalbiamosios mašinos
- ☆ Vaikų baldai
- ☆ Įvairūs kilimai

- ☆ Šaldytuvai
- ☆ Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- ☆ Siuvamos mašinos
- ☆ Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus

KRAUTUVĖS:

Vakaruose

137 RONCESVALLES AVE.

Tel. 537-1442

Rytuose

2448 DANFORTH AVE.

Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

DRAUDA INSURANCE

NAMŲ — GYVYBĖS — AUTOMOBILIŲ — KOMERCINIAI
ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ

WALTER (Vladas) DAUGINIS

1613 BLOOR ST. W.

Telefonas: 533-1121

DRESSNER INSURANCE AND

REAL ESTATE BROKERS

233-3334

— 231-2661

— 231-6226

3830 B Bloor Stree W • Islington, Ont. M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 val. ryto - 7 val. vak., šeštad. 9 v. r. - 12 v. pp.

Narys "Better Business" Biuro

ENGLISH SECTION

STATKEVICIUS PLEA HEARD

Dr. Statkevicius, a psychiatrist himself, asks for help from a Soviet psychiatric hospital. Statkevicius' membership in the Lithuanian Public Group for Furthering the Implementation of the Helsinki Agreements since fall 1979 led to his arrest and confinement in February 1980.

Charged with slandering the Soviet state and social order in his book *Sophiocracy and Its Geo-Moral Foundations*, Statkevicius is perplexed about which words that he wrote could have been construed as slanderous. To this day, he says, "They are tormenting me without pity, and not a single one of them is telling me the reason why . . ."

In his letter published in *Ausra* (The Dawn) February 1981, he states that he has been thrown in a cell with four habitual killers and labeled a "socially dangerous person." He says:

"... This is the second time I am 'socially dangerous.' The first time was 10 years ago, because in my book *The ABC's of Social Living or Manifest of Intra-Humanism* I condemned Stalin's personality cult era as well as its continuation, because I did not commend the expedition into Czechoslovakia, because I wanted to see socialism wear a truly human face. Furthermore, I incurred displeasure because in the second part of my book I advocated a real and healthy order, based on an unconditional guarantee of full rights for all people and all nations. I incurred displeasure because I proclaimed an end to the millennial era of war and advocated the vital need for a PEACE ERA. I also became socially dangerous because I stated my views that all this is unattainable unless we produce cultured people.

"Now, I have become socially dangerous primarily because in my book *Sophiocracy and Its Geo-Moral Foundations* I conceived the creation of culture in a manner completely different from the Marxists. My formula for creating culture is quite simple: 1. Produce a normal person, 2. Create for him normal living conditions. (A normal person is first of all a nonaggressive individual. Normal living conditions exist when people and nations have at their disposal unconditionally guaranteed rights to normal needs.)

"If such a concept for creating culture is 'socially dangerous' in the eyes of mature socialism, there is serious grounds for doubt as to whether everything is right with this mature socialism.

"Now, the administration of this prison-like special psychiatric hospital threatens me at every turn: 'If you follow the regimen, you'll be kept here as socially dangerous for about three years; if you don't work, we'll hold you longer; if at the re-

view board you tell visiting professor Ilyinov from Moscow that you were brought here unjustly, you will stay here a long time, etc.'

"No right to defend yourself, all rights are taken away. If you ask help from friends or family, your stay here will be prolonged. If writing implements or a clean piece of paper are found in your possession, you are locked in an especially strict regimen cell and are 'treated' with aminazine, i.e., treated with the psychiatrist's 'stick.'

"Society should wake up and help me."

FAITH UNDER PERSECUTION

While the population of Lithuania has remained much the same as in 1940—about 3.25 million—religious faith has declined significantly under the regime which justifies the oppression and persecution of believers. The following statistics reveal a continuing, but faltering struggle to practice the dominant faith in 1981.

—The Catholic population has dropped from 84 to 75 percent of the population.

—Priests have declined from 1,450 to 711 and their average age is 60.

—The number of seminarians has fallen from 549 to 56, the maximum allowed by the Communist government.

—Religious orders and congregations have disappeared from the 37 in 1940.

—Catholic newspapers and magazines have vanished from 32 in that year, although the "samizdat" or "self-published" clandestine religious press is alive but underground.

—The number of churches has declined from 717 to 628, but 95 of those parishes do not have any priests.

Catholics in Soviet-Occupied Lithuania: Faith Under Persecution is a new book in English about the Catholic Church in Lithuania. Published by AID TO THE CHURCH IN NEED, this translation by Vita Masutaitis from an original French journal tells the story of the religious resistance in Lithuania today, with good background material on the history of the growth of the Catholic Church in Lithuania. The section "Church in Lithuania Today" uses eyewitness reports from the *Chronicle of the Catholic Church in Lithuania* and other sources. Each page reminds the reader of the day to day struggle faced by believers in Lithuania today, whether a bishop or a school child. *Catholics in Soviet-Occupied Lithuania*, published in soft-cover, is available from Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207. Price: \$2.00 per copy.

U.S. Senate Adopts Resolution Concerning Skuodis

On September 22, the full U.S. Senate approved without opposition Resolution 198 that the Soviets should release *Vytautas Skuodis, alias Benedict Scott*, from prison. Text of the Resolution was published in the September, 1981, issue of our Bulletin. The Resolution urges President Reagan, Secretary of State Haig, and the U.S. Delegation to the Madrid review conference of the Helsinki Final Act to continue to press Scott's case at every opportunity.

Congressmen Appeal to Brezhnev Regarding V. Skuodis

A large group of members of the House of Representatives have sent a letter to the President of the USSR, Mr. Brezhnev, regarding V. Skuodis-B. Scott. In the letter the Congressmen state: V. Skuodis has been persecuted for his political beliefs and his life hangs in the balance because he has been denied the basic human rights of freedom of conscience and expression. He is guilty of no criminal act. "His imprisonment represents a blatant violation of the human rights guarantees provided in the Helsinki Final Act to which your country is a signatory . . . We protest the illegal imprisonment of Benedict Scott . . . Common decency requires that your Government release Scott from prison and provide him with the option of returning to Lithuania or to the land of his birth . . . Soviet American relations . . . cannot improve if fundamental human rights of United States citizens are trampled upon by Soviet officials."

The letter was signed by Congressmen Brian Donnelly, Charles F. Dougherty, Bill Frenzell, Bill Archer, Ron Wyden, Barney Frank, Joe Moakley, Bernard Dwyer, Sidney Yates, Don Edwards, Marjorie Holt, William Brodhead, Nicholas Mavroules, Harold Hollenbeck, Larry McDonald, Edward Markey, Chris Smith, Jack Kemp, Robert Lagomarsino, Henry Waxman, John Fary, Bill Lowery, Stephen Solarz, Don Ritter, Eugene Atkinson, Edwin Forsythe, Richard Ottinger, James Scheuer, John Lafalce.

P.E.N. REPORT ON IMPRISONED WRITERS

The Writers in Prison Committee of International P.E.N., a global literary association, regularly publishes reports listing writers and journalists, including contributors to underground journals, who are imprisoned for expressing their ideas. These reports are presented to the P.E.N. congresses and released to the media.

This year's report, dated August 1981, and discussed at the P.E.N. congress in Lyons, France, on September 22-23, demonstrates the severity of the political and cultural repression in Lithuania. Of the 33 writers and journalists now imprisoned in the Soviet Union, 14 are Ukrainians, nine Russians, eight Lithuanians, one Estonian and one Armenian. Thus Lithuania, whose population amounts to slightly more than one percent of the USSR total, provides almost 25 percent of the literary and journalistic prisoners of the Soviet empire.

OFFICIAL PRESS ANNOUNCES ARRESTS OF PRIEST'S MURDERERS

...The Lithuanian underground press has scored an impressive victory. It has compelled the official newspapers in Lithuania to break their silence on the recent series of physical attacks against priests, culminating in a couple of murders.

"The murderers apprehended"—exclaims a headline in the daily *Valstieciu Laikrastis* (Vilnius, August 18, 1981). The same article was also published earlier in the CP organ *Tiesa* (August 15, 1981). The article gives a detailed account of the crimes and describes how the criminals were caught. Until recently, such events were simply not reported in the official press and the law enforcement authorities have been notoriously lax in their investigation of crimes against the clergy.

Why have Soviet authorities changed their previous policy and reported not only on the attacks against priests but also on the existence of bands of criminals who are roaming the countryside? The most plausible answer is unfavorable publicity. The detailed factual reports of the Lithuanian underground press, notably of *The Chronicle of the Catholic Church in Lithuania*, reached the West, where they received extensive attention from the press and were broadcast back to Lithuania by Radio Liberty and similar stations. Official Communist silence became untenable. (This is another proof of the enormously positive impact of the radio programs in native languages beamed to Lithuania and other countries of East Europe.)

The Communist newspapers in Lithuania approach the embarrassing subject of murdered priests and dynamic robbers by using an old trick of the Soviet press. A "citizen," in an act of "spontaneous indignation" sends in an "inquiry," to which the newspaper deigns to reply for the sake of "clarity" and "objective information." The obvious implication is that the subject as such is not worthy of coverage, except to satisfy a "good citizen's" interest.

The role of the "honest citizen" is played by a certain I. Tumasevicius. He mentions "some foreign radio stations" which claimed that "several priests were robbed or murdered in our republic, but the law enforcement organs in our republic deliberately refrain from looking for the criminals. I am amazed that the people who disseminate such news try to emphasize that the local government organs condone and even approve of the robbing of priests and churches as, ostensibly, one way to fight against religion . . . Could you not tell us how things really are?"

Vytautas Zeimantas, designated as "special correspondent of *Tiesa*," but better known as a journalist with special access to KGB files, does so at length. In his answer full of indignation, he tells of his visit to the rectory of Luoka (Telsiu Region), where the Rev. *Leonas Sapoka* was robbed and murdered on October 9-10, 1980. He quotes the priest's housekeeper and two retired people living in the rectory building who were all physically assaulted by the robbers.

The case, Zeimantas writes, was entrusted to Stasys Indriunas, investigator of cases of special importance at the LSSR Procurator's office. "All three robbers who attacked the Luoke rectory and murdered the priest have been apprehended," Indriunas reports. They are Jonas Sabaliauskas, 26; Adomas Luksas, 31; and Danielius Mockevicius, 20. The first two have criminal records and were already serving a jail term for theft when they were tagged with the Rev. Sapoka's murder. All three admitted their crime and face the maximum death penalty.

The Procurator's office also informed the author of the article that a similar band of 10 criminals was recently tried and sentenced. These criminals had robbed the Rev. *Antanas Bitvinskis*, rector of Kulautuva, and his housekeeper, as well as the rector of Griskabudis, and his housekeeper. They also committed robberies in other parts of Lithuania. The ring-leaders of the band, all hardened criminals, were sentenced to 12 years of prison and their property was confiscated; other members of the band received stringent sentences.

LITHUANIAN COMPOSERS TOLD TO FULFILL PARTY'S DEMANDS

"It is hard (for us) to understand how music could ever be considered so dangerous or be dealt with so ruthlessly as in the Soviet Union," writes Edward Rothstein in his article "Why tyrants fear, composer's freedom" [*The New York Times*, August 23, 1981]. "Yet recent totalitarian regimes have found all sorts of dangers in music we think as totally harmless. Totalitarianism extends, by definition, in toto, to every aspect of human life, including music. Treason is heard in a musical dissonance, sedition in a harmonic modulation. The more tyrannical a regime, the more it seems to fear music."

Musical works must correspond to party's wishes

The Communist Party bureaucrats in Lithuania have obligingly provided a confirmation and an illustration of Mr. Rothstein's insightful remarks. In the weekly *Literatura ir Menas* (Vilnius, July 25, 1981), we read that the Central Committee of the Lithuanian CP has adopted a resolution "On the further increase of the role of music in the Communist education of the working people." The resolution complains that the "ideological-esthetic contents of some music creations does not yet completely correspond to the demands which were raised in the 26th Congress of the Communist Party of the Soviet Union." "1984" has already arrived in Lithuania—the duty of the composers is to completely fulfill the demands of the "big brother," the Soviet Communist Party.

Marxist-Leninist discotheques and socialist pop-music

The Central Committee of the Lithuanian CP chides some of "big brother's" helpers—

"The objectivity and meticulousness are typical of the legal system," Zeimantas explains. "Facts deny the allegations of overseas radios that the law enforcement organs in our republic do not protect the servants of the cult . . . The imperialist propaganda is disseminating disgusting lies . . ."

The article leaves unanswered many questions that were raised by the Lithuanian underground press. If plain robbery was the chief motive, why was a lot of money left on the stairs of the house where the Rev. Sapoka was murdered (*Lithuanian Chronicle* No. 45)? Why was the priest tortured and murdered, while three other individuals in the house were spared? What about other attacks on priests and desecration of churches which are not mentioned in the official press? Why the reluctance to mention the fact that the foreign radios have based their reports on the information presented by the Lithuanian underground press?

The loud professions of legal impartiality and the self-congratulatory tone of Zeimantas' article also have a false ring in view of the recent reports on new attacks against priests which have been conducted by the Communist authorities.

[From *ELTA*, October, 1981]

the LSSR Ministry of Culture, and their Party, Communist Youth, and trade union organizations—for not watching closely enough. What was the result of their laxness? "The ideological, thematic and artistic level" of music, especially popular music and discotheques, has suffered: "Individual works of light music sometimes propagates among the young a musical taste and views that are alien to socialist ideology." (Yes, one must defend the ideological purity of Marxist-Leninist discotheques and of socialist pop-music!)

Musical criticism is also to blame, the Party resolution states. The critics sometimes fail to "enforce the principles of art—its links with the people and its "party-mindedness." (Yes, the area of music must be "party-minded!")

Ideological music demanded

The 26th Congress told composers, performers and musical collectives to create works of art that "reveal the socialist reality truthfully and expressively, assert Communist ideals, unmask the ideology that is inimical to us as well as esthetic views and customs that are alien to the Soviet people."

To underscore the constantly expressed Soviet Government's "devotion to peace," the resolution urges Lithuanian composers to create "music shows on the military-patriotic theme."

This is music to the Party's ears in Soviet-occupied Lithuania today!

[From *ELTA*, October, 1981]

Pope John Paul Appoints Bishop Marcinkus as Vatican 'Mayor'

Pope John Paul appointed American Archbishop Paul Marcinkus to head the administration of Vatican City.

Marcinkus, one of the Pope's top financial and security advisers and organizer of Pope John Paul's worldwide pilgrimages, was given the title of pro-president of the Pontifical Commission for the Vatican City state, the Vatican announced.

The burly, plain-spoken and pragmatic Marcinkus, born in 1922 of Lithuanian parents in Cicero, Ill., is widely considered as one of the most active members of the Roman curia.

He has organized the foreign tour of the late Pope Paul and those of Pope John Paul and lately also has acted as the Pope's special security adviser.

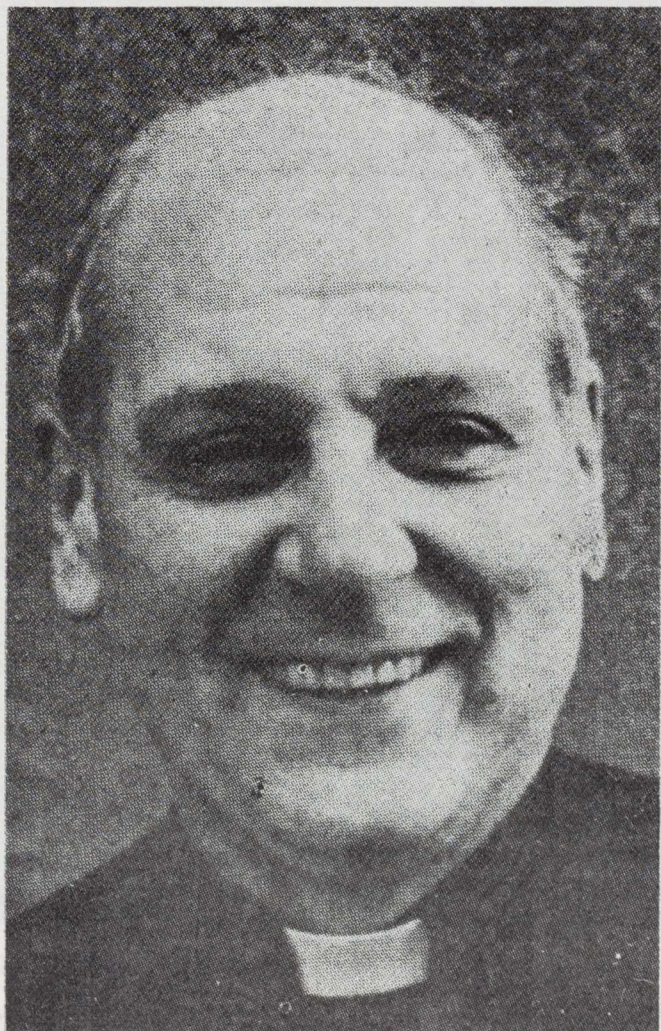
The commission, which deals with the organization and administration of the city state, was previously headed by Italian Cardinal Sergio Guerri who retired.

The Pope also promoted Marcinkus from bishop to archbishop. Vatican sources said this will lead to his appointment as cardinal.

Marcinkus has been president of the Institute for Religious works, known as the Vatican Bank, for the last decade.

As the Vatican's bank chief, Marcinkus has shifted much of the bank's investments from Italy to the United States and Western Europe.

The bank operates inside the Vatican City state and as such does not come under Italian laws or exchange controls. It holds accounts for the deficit-plagued Holy See, the dioceses, religious orders and other church organizations.

Archbishop Paul Marcinkus

Dr. Kazys Eringis

Lithuanian Scientist Defects

Dr. Kazys Eringis, a Lithuanian ecologist, defected from a group of Soviet scientists who were on the way to the XIII International Congress of Botany in Sydney. He arrived in Chicago on September 2, 1981.

Dr. Eringis was head of the laboratory of the ecological section of the Botany Institute in Vilnius. Born in 1921, he received his doctorate at the University of Leningrad in 1967. He has specialized in the protection of the environment and has authored several books on this and related subjects.

In June, Eringis was included in a group of 33 Soviet scientists who took a sea trip to Australia. The Congress was to start on August 14. When the boat docked at the island of Seychelles, near Madagascar, Eringis felt ill. He was allowed to go ashore, where he managed to contact the U.S. Embassy. Eringis asked for political asylum and was granted it. The leaders of the Soviet expedition were permitted an interview with Eringis. They asked if he was given any drugs and if his defection was voluntary. Eringis affirmed that it was.

In his first meeting with representatives of the American-Lithuanian community and press on September 9, in Chicago, Eringis shed light on the motives and circumstances of his defection. He took this step, he said, fully aware of the moral and physical sacrifices it entailed. "But it is no more possible to go on living over there," he emphasized.

Eringis revealed that one of the main reasons for his decision was the constant interference by the KGB and similar bodies into scientific matters. He tried to maintain his professional integrity, even when it clashed with the Marxist-Leninist line. The KGB uses subtle and well-tested methods that constantly offend human dignity. In his work, he felt the ceaseless pressure of the secret services—requests were ignored, specific projects suddenly cancelled, plans undermined. Such pressure—closed doors, insults, rejections—becomes unbearable in the long run. The question inevit-

ably arises: how much worth are all the diplomas, accomplishments and medals.

Speaking of the dangers to the environment by prolonged foreign occupation in Lithuania, Eringis mentioned that the constant influx of Russians, with thieves and engineers leading the way, are causing individual homesteads and, especially, their orchards to be destroyed. All important decisions concerning new industrial enterprises in Lithuania are made by Russians, without consulting the Lithuanian scientists. There is oil in Lithuania, but the deposits are too deep and too scanty for major exploitation. Prospects for oil drilling look better in Belorussia.

Eringis emphasized the importance of historic consciousness for the Lithuanian spirit of resistance. Lithuania's Baltic neighbors are aware of that spirit and consider Lithuanians a resilient people, who resist to the utmost of their ability. The Lithuanian people put special value on the refusal of the United States Government to recognize the legality of the annexation of Lithuania by the Soviet Union, Eringis said.

FLAG FACSIMILE RECEIVED BY WOMEN'S GUILD

The Women's Guild of Balzekas Museum of Lithuanian Culture in Chicago, was recently presented with a facsimile of the flag of the Women's Society of the Armed Forces Officers' Families of the Grand Duchess of Birute of Lithuania.

Barbora Morkunas, Chicago artist, effected the design on the flag, with hand embroidery by Mrs. A. Albrechtas, former prisoner of a Nazi concentration camp.

The flag depicts three states of the Lithuanian nation and state: 1. Glorious era of the Lithuanian kingdom; 2. Successful and happy years of the independent Lithuanian republic; 3. Exile and emigration period.

Lithuania proclaimed its independence on February 16, 1918 after a 123 year long occupation by the tsarist Russia. The country, devastated by World War I, exerted every effort to rebuild itself. The women of the officers' families organized to provide care to wounded soldiers and help their families. This was the beginning of the Women's Society of the Armed Forces Officers' Families of the Grand Duchess of Birute of Lithuania.

In 1935, during the 10th anniversary of the society, General V. Nagevicius presented the flag to the society on behalf of the armed forces officers association.

The flag facsimile is on exhibit in the Women's Guild Room of the Balzekas Museum.

The Presidium at the ALT Congress in Chicago, October 17, 1981. From left: Dr. V. Šimaitis, Engineer E. Bartkus, Engineer A. Rudis, Dr. J. Valaitis, Engineer Gr. Lazauskas [speaking], Dr. K. Sidlauskas, president of Lithuanian-American Council, Inc., T. Blinstrubas, P. Dargis, and J. Jerome.

Lithuanian American Council Convention

Lithuanian American Council (ALT in Lithuanian), encompassing 13 Lithuanian organizations and 28 chapters, held its annual convention on October 17, 1981, in Chicago.

The convention was conspicuously different in many respects from those previously held. First, it was one of the most populous conventions ever. And second, its Central Committee had many more achievements to report.

Following opening remarks by President Dr. Sidlauskas and the invocation addressed by Rev. Dr. J. Prunskis, there were numerous greetings presented personally and received by mail. Among many guests present were: Lithuanian Consul General from Chicago Mrs. J. Daudzvardis; President of Lithuanian Relief Fund, Inc. Mrs. M. Rudis; recent dissident from Lithuania, Prof. Dr. Eringis.

A most enthusiastically accepted greeting speech was delivered by Mrs. L. Stukas, Pres. of the Knights of Lithuania.

Dr. Sidlauskas reported some significant activities and achievements accomplished during the year including participation in the Madrid Conference, and the arrangement of a celebration of Lithuanian Independence Day in the USA Congress.

Rev. Prunskis (Director of Information) revealed that during the last year 27 bulletins were published in English, Lithuanian, or both. His popular book about the Lithuanian occupation has been translated into English. Hundreds of articles were printed in various American newspapers, mostly written by him.

Listening to the reports presented by directors of various sections, and also those presented by the delegates from all the chapters, one could not help being impressed by the progress made in one year. —F. Masaitis

Ateitis' 70th Birthday Celebration Held

The Lithuanian Catholic Association's official publication "Ateitis" this year celebrated its 70th birthday. The publication was initiated in 1911 in Lithuania as a supplement to the magazine "Draugija" which dealt with litera-

Prezidiumas Alto suvažiavimo Chicagoje 1981 m. spalio 17 d. Iš kairės dr. V. Šimaitis, inž. E. Bartkus, inž. A. Rudis, dr. J. Valaitis, kalba inž. Gr. Lazauskas, dr. K. Sidlauskas, T. Blinstrubas, P. Dargis ir J. Jerome. Foto C. Genutis

ture, science, and politics. Its editor, a noted Lithuanian literary figure of his time, Rev. A. Dambrauskas-Jakstas was willing to publish "Ateitis," but the responsibilities of editing it were entrusted to Pranas Dovydaitis, the founder and leader of the Lithuanian Catholic organization. Soon after the publication of the first issue, the organization adopted the magazine's name—"Ateitis."

Toward its main purpose, "Ateitis" reserved most of its pages for the ideological issues of Catholic youth in Lithuania. Much of its contents, however, contained the literature—prose and poetry—of young poets and prose writers beginning their literary careers. We note several prominent names of Lithuanian literature in its back issues: Putinas, Faustas Kirsas, Antanas Vaiciulaitis; later Bernardas Brazdionis, Kazys Bradunas, Ale Ruta, Juozas Tininis.

When "Ateitis" moved its headquarters to the United States young writers, such as Danguole Sadunaite, Vitalia Bogutaite, Vladas Slaitas, and now Jolanta Mileryte and others contributed their talents to the pages of the magazine.

To commemorate the 70th birthday of this

publication, the Lithuanian Catholic Association "Ateitis" held a four-day conference over the Labor Day weekend in Chicago. Four divisions of the organization were represented: the young children's association, high school students, university students, and university alumni. About 50 participants of this conference represented the countries of United States, Canada, Western Germany, Italy and Brazil.

In accordance with the conference's motto, "The Future for Christ and Lithuania," guest speakers and workshop leaders focused on ideological and religious issues and topics regarding occupied Lithuania. Holy Mass was celebrated each day in a festive setting, and each evening was concluded with a literary or musical program.

Appropriate to its main purpose, the recognition of 70 years of literary exposition, Saturday evening, September 5, was dedicated to acknowledging literary highlights. First, the present editor, Rev. Dr. Kestutis Trimakas, and administrator Juozas Polikaitis, introduced to the audience over 30 young budding poets, writers, journalists and photo-journalists who had made noteworthy contributions to the magazine during 1980-81. It was with great pleasure and admiration of the young talented artists that Rev. Dr. Juozas Prunskis presented prize money to each individual. This year, it was Rev. Prunskis who was the main patron of the literature and journalism contest under the aegis of "Ateitis." Such contests are sponsored annually.

Following the presentations, actors Laima Rastelyne and Jonas Kelecius, assisted by seven student-actors, entertained the audience with poetry recitations. Poems were selected from the past pages of "Ateitis." It was a beautiful testimonial to the magazine, well-known Lithuanian poets, and new talent.

The conference ended and its members returned to their respective countries and cities, but the thoughts that were expressed by guest speakers and clergy during Holy Masses were retained. These thoughts will hopefully become the goals and aspirations of future life projects of the participants. And to the forever young publication "Ateitis" go our best wishes for many fruitful years ahead!

—Dalile Polikaitis

At a dinner honoring Ona Razutiene, the gathering sings "Valio." From the left: D. Polikaitis, J. Cekanauskas [behind her], V. Cekanauskas, A. Razutis, H. Bajalis, A. Bajalis, B. Gajauskas, Msgr. J. Kucingis, and others.

Onos Razutienės pagerbime gausiai susirinkusi publika dainuoja "Valio!" —

Photo by L. Kantas

Birute Galdikas and Her Orangutangs

At the end of April three world-famous primatologists met at Sweet Briar College campus, Sweet Briar, Va., to talk about "What we can learn about mankind from the Apes". They included Dian Fossey, Jane Goodall and *Birute Galdikas*. The youngest of three, a specialist in orangutangs, is Birute Galdikas, 34, born of Lithuanian parents in West Germany. She has masses of chestnut hair and bright blue eyes.

"My mother is still arguing with me," said Galdikas. "She says I never should have done what I did." She has always wanted me to go to law school."

Ms. Galdika's 4-year-old son, Bimti, lives with his father, Mr. Brindamuir, a computer scientist, and his Indonesian stepmother in British Columbia. Ms. Galdikas' marriage broke up after seven years in the rain forest

because, she said, her husband finally told her: "I'm a grown man. I've worked for seven years here in Borneo and what have I got to show for it?" A psychiatrist passing through the camp told them that Bimti had to leave, had to play with children his own age instead of baby orangutangs. You've got to get him out of here," she said the psychiatrist warned.

Such is the price that serious researchers have to pay to survey the primate apes. The physical discomforts in camp are often extreme. Ms. Galdikas is often neck-deep in leech-infested swamps looking for her orangutangs. Those apes are the most elusive and solitary of all, living in 100-foot tall trees and coming to an hour a day.

(Vienybe—July 4, 1981)

Scientist Birute Galdikas investigating the life of an orangutang family.

Mokslininkė Birutė Galdikaitė, tyrinėjanti beždžionių gyvenimo būdą, orangutangų šeimoje. (Nuotrauka iš Geographic Magazine).

Ex-Envoy to Lithuania Dies at 79

The former American ambassador to Lithuania, Dr. Oken J. C. Norem, is dead at age 79.

He was a leader of the Lutheran Church, founding St. Andrew's church in West Los Angeles, organizing the La Jolla Lutheran Church, serving as field director of the Christian Relief Agency for Displaced Persons and as director of Lutheran World Relief in Berlin.

Dr. Norem was the U.S. ambassador to Lithuania from 1937 to 1941.

He died Oct. 25 at a Newport Beach nursing home.

After retiring from St. Andrew's, where he was pastor from 1949 to 1964, Dr. Norem served as visitation pastor for several congregations in the Southland.

Born May 23, 1902, in Sioux City, Iowa, he was graduated from St. Olaf College in Northfield, Minn., attended the University of Minnesota, graduated from Luther Theology Seminary with a bachelor of divinity degree and received his law degree from the University of Kaunas in Lithuania.

He wrote a book: "Timeless Lithuania," and served as pastor of churches in Hogeland and Havre, Mont., before being appointed ambassador to Lithuania.

Following his four-year term as ambassador, Dr. Norem served with the National Lutheran Council Service Committee for six years. He went to La Jolla in 1944 and served with the church's world relief board until he became pastor of St. Andrew's in 1949.

Dr. Norem was very active in Lithuanian community affairs in America after Lithuania was taken over by the Soviet Union following World War II.

He is survived by three daughters: Donna Nelson, of Anaheim; Janie Bourke, of Costa Mesa; and Judy Hanna, of Solvang; a son, Andrew Norem of West Los Angeles; a sister, Grace Draves, of Minneapolis; 10 grandchildren and a great granddaughter.

Private services were conducted at the Newport Harbor Lutheran Church. His ashes were scattered at sea.

Prašome taupyti pas mus —

 St. Anthony
Savings & Loan Association

Joseph F. Grilbauskas
Executive Secretary

Main Office

1447 South 49th Court, CICERO, IL
60650 • Sub. 656-6330 / Chicago —
242-4395

Naujai atidaryta skyrius:

10 S. 660 Route 83 (at 92nd St.)
Willowbrook, Illinois 60521

(312) 739-0777

GARBĖS PRENUMERATOS

Dr. S. Andukas, Baltimore, MD.
 Peter Atkočiūnas, DDS, Cicero, IL.
 J. Z. Augustinius, Illinois.
 Br. Aušrotas, Juno Beach, FL.
 Leo Bagdonas, Santa Cruz, CA.
 Pr. Baltuonis, Canada.
 Inž. Peter Baltran, Los Angeles, Calif.
 Rev. A. Bertašius, San Elizario, TX.
 Dr. John Bernotavicz, Barrington, Ill.
 A. Braškys, Ont., Canada.
 D. Brazdžionis, Los Angeles, Calif.
 Juozas Briedis, West Bloomfield, Mich.
 R. A. Bužėnas, Los Angeles, CA.
 Inž. V. Čekanauskas, Garbės konsulas, Los Angeles, CA.
 H. Bruszauskas, Vokietija.
 Dr. A. L. Čepulis, Willoughby, OH.
 John Čiurlionis, PA.
 Rev. V. Dabušis, N. J.
 Dr. A. M. Devenis, Long Beach, CA.
 Just. Dėdinas, MD, Chicago, Ill.
 A. Devenis, Santa Monica, CA.
 Vysk. A. Deksnys, Vokietija.
 A. Dičius, Santa Monica, CA.
 Alg. Didžiulis, Bogota, Colombia.
 Vincas Dovydaitis, San Clemente, CA.
 J. Dženkaitis, Glendale, CA.
 Alg. Dudaravičius, Edmonton, Canada.
 Bronė Gajauskienė, Santa Monica, CA.
 Inž. Br. Galinis, Norwell, MA.
 Bronė Gustaitienė, San Francisco, Calif.
 Paul Gyls, Olympia, Wash.
 E. ir L. Jarašiūnai, Santa Monica, CA.
 Z. Jokubaitis, Rosanna, Vic., Australia.
 E. Jonušas, Omaha, Nebr.
 Msgr. F. M. Juras, Putnam, Conn.
 Inž. J. Jurkūnas, Chicago, IL.
 P. Karosas, New Britain, CT.
 Kazys Karuža, Los Angeles, CA.
 Dr. Šarūnas Karuža, Los Angeles, CA.
 St. Keterauskas, Los Angeles, Calif.
 Mrs. Isab Kirk, San Leandro, Calif.
 M. Kirkilas, Chicago, Ill.
 Dr. P. Kisieliūsis, Cicero, IL.
 Dr. Alf. Kontvis, CA, R. K.
 Dr. A. Kriščiūnas, Milton, MA.
 E. Kronas, Canada.
 Msgr. J. Kučingis, Los Angeles, Calif.
 S. ir J. Kvečas, Santa Monica, Calif.
 J. L. Levickas, Chicago, IL.
 M. M. Lietuvnikas, Orlando, FL.
 J. Lukas, Orange, CT.

Dr. J. Mališka, Que., Canada.
 F. Masaitis, La Mirada, CA.
 Vacl. Mažeika, Park Rdge, Ill.
 A. ir L. Mažeikos, Marina del Rey, CA.
 G. Mažulienė, Santa Monica, CA.
 W. Maker, Burbank, CA.
 W. Markalonis, Reynoldville, Pa.
 Msgr. L. Mendelis, Baltimore, Md.
 E. Mickeliūnas, Richmond Hill, N. Y.
 W. M. Maskell Ins. Agency Ltd, Toronto, Ont.
 Al. Mogenis, Quincy, IL.
 Rev. S. Morkūnas, Sioux City, Iowa.
 A. Musteikis, Fallon, NE.
 A. L. Namikas, Glendora, CA.
 Rev. A. Olšauskas, Los Angeles, CA.
 Kun. Th. Palis, Pittsburgh, CA.
 Rev. V. Pavalkis, Milpitas, CA.
 Vladas Pažiūra, Anaheim, CA.
 F. Petrauskas, Syracuse, N. Y.
 J. Petronis, Los Angeles, Calif.
 A. Pračiūnas, San Pedro, CA.
 Jonas Putna, Cardiff, England.
 Rev. A. Račkauskas, Brooklyn, N. Y.
 Inž. Juoz. Rasys, Cambridge, Ma.
 Rev. Dr. P. Ragaižinskas, Sentral, N. M.
 Kun. V. Radvina Clover Valley, Calif.
 Gregor Radvenis, Los Angeles, Calif.
 V. Raulinaitis, Santa Monica, Calif.
 K. R. Razauskas, Dearborn Heights, MI.
 A. L. Repšys, N. Y.
 J. V. Roland, San Francisco, CA.
 Rev. A. Sabas, Ont., Canada.
 Kun. Paul Sabulis, Waterbury, Conn.
 Petras Sakas, Los Angeles, CA.
 J. B. Sabal, Cleveland, Ohio.
 Apol. Sajus, Santa Monica, Ca.
 Wm. R. Savage, Reno Nevada.
 E. ir J. Sinkiai, Santa Monica.
 Rev. Dr. Skilandžiūnas, Canada.
 Dr. Paul Švarcas, Mascoutah, Illinois.
 Rev. E. Statkus, Grand Rapids, Mich.
 Inž. J. Talandis, Olympia Fields, Illinois.
 "Talka", Hamiltono liet. koop., Canada.
 V. Tamošiūnas Detroit, MI.
 J. Tamas, Gardena, CA.
 Dr. V. B. Sky, Palos Verdes, Calif.
 M. Šarauskas, Winn., Canada.
 Juozas Truškauskas, Los Angeles, Calif.
 Dr. O. Vaitas, Bloomfield Hills, Mich.

S. P. Vaičaitis, PA.
 V. Urbaitis, Mayfield Hts., Ohio.
 A. Vakselis, Richmond Hills, New York.
 Vytautas Vidugiris, Palos Verdes, Calif.
 Juozas Vitėnas, Washington, DC.
 A. Youtz, Munhall, PA.
 Dr. P. Žemaitis, Conton, MI.

"LIETUVIAI AMERIKOS VAKARUOSE!"

Siūskite metinę prenumeratą \$5.00

Užsakykite LAV savo giminėms bei draugams, gyvenantiems rytinėse ir vidurio Amerikos valstybėse, tegu susipažįsta su mūsų veikla ir gyvenimu.

4364 Sunset Blvd., Hollywood, CA 90029
 Galima LAV užsisakyti ir patefonuojant NO 4-2919

ALBINO MARKEVIČIAUS

apdraudos, namų pardavimo ir visos įstaigos nuo spalio mėnesio pradžios persikelia į naujas, didesnes patalpas

2802 Santa Monica Blvd.,
 Santa Monica, CA 90404
 Telefonas 828-7525

M & R Americana Ins. Service
 telef. 453-1735. Adresas 2802 Santa Monica Blvd., S. M.

Rūtos, Inc. Bend. ir Kalifornijos Liet. Kredito Sąjungos adr. yra 2802 Santa Monica Blvd., Santa Monica, CA 90404, telef. 828-7525.

Nuoširdūs švenčių ir Naujų Metų linkėjimai

KASTYTIS A. V. JUCAS, M.D.

ODOS LIGOS IR KOSMETINE CHIRURGIJA

6132 So. Kedzie Avenue

Chicago, IL 60629

Phone (312) 925 - 2670

VITAS GERULAITIS

Apdraudų ir namų pardavimo įstaiga
 ir KELIONIŲ BIURAS

94 - 10 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421

Telefonas: (212) 847-5522

Gražiausių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų!

NIDA - DELIKATESAI IR VALGYKLA

2617 W. 71st Street, Chicago, Ill. 60629

Telefonas (312) 476-7675

Ivairūs šalti ir šilti valgiai išsinešti ar vietoje pavalgyti
 Įvairios sriubos, rūgštus pienas ir šaltibarščiai

Kasdien balandėliai ir cepelinai • tortai • pyragai
 Lietuviško skonio dešros

Savininkai A. ir K. Lietuvninkai

Gražiausių Kalėdų švenčių ir laimingų Naujųjų Metų!

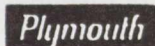
BALZEKAS MOTOR SALES

4030 South Archer Avenue

Chicago, Ill.

CHRYSLER

Since 1933

CHICAGO'S OLDEST

CHRYSLER-PLYMOUTH DEALER

PHONE: 847-1515

Simon's Travel Service

KVIEČIA KELIAUTI KARTU!
KELIONĖS Į LIETUVĄ 1981 METAIS
13 dienų su giminėmis.

1) Balandžio 8-22	5) Liepos 8 - 22
2) Gegužės 20, birželio 3	6) Liepos 15 - 29
3) Gegužės 21 - birželio 10	7) Rugpjūčio 12 - 26
4) Birželio 18 - liepos 1	8) Rugsėjo 2 - 16
	9) Gruodžio 20 - sausio 2

Savaitei į Lietuvą:

1) Balandžio 8 - 15	3) Rugsėjo 9 - 16
2) Gegužės 13 - 20	4) Rugsėjo 30 - spalio 7

Taip pat sutvarkom išskvietimus vizitui į Lietuvą ir iš Lietuvos Nuperkame Lietuvoje giminėms automobilius, televizijas, šaldytuvus bei kitus pageidaujamus daiktus.

Smulkiau teiraukitės Toronto skyriui, kuriame ši kroatuvė sąžiningai patarnauja jau 22 metai

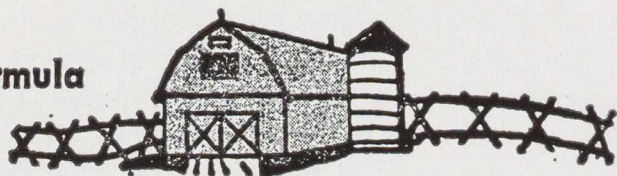
Smulkesnių informacijų teirautis

tel. (416) 537-3060 ir 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X7

Now in California...

Fine
Old World Formula

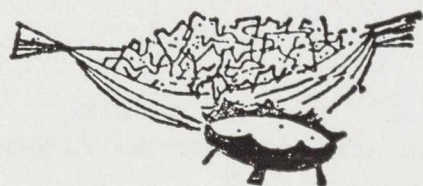

Andrulis FARMERS CHEESE

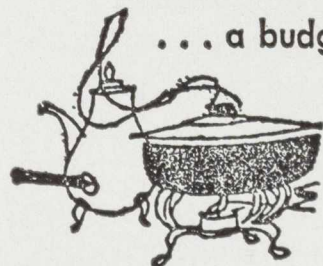

- High in nutrition, low in fat
- Ideal for most diets
- Choice of plain or salt-free
- Made from Grade A milk

The unique flavor of
Andrulis Farmers Cheese
will delight the whole

family. Eat it plain, or as a side dish
with meals. A wholesome addition to any diet
... a budget-priced gourmet treat.

For exciting old-world farmers cheese
recipes, write Michigan Farm Cheese
Dairy Inc.

Michigan Farm Cheese Dairy, Inc.
FOUNTAIN, MICHIGAN 49410

A. Puteris, B.A. LL.B.

BARRISTER & SOLICITOR

3031 Bloor Street West (at Royal York)
Suite 200

Toronto, Ontario

M8X 1C5

Tel. (416) 231 - 1430

ALGIS S. PACEVIČIUS, B. Sc., L.L.B.
Advokatas

2299 Dundas St., W., Suite 303, Toronto, Ont. M6R 1X7
Kampas Bloor ir Dundas St.

Telefonai: Įstaigos 416-537-2643; namų 233-0303

LITHUANIAN FEDERAL CREDIT UNION

K A S A

Lietuvių Kredito Unija
Lietuviams

86-01 114 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

Tel. (212)441-6799

Kasos Direktorai sveikina visus Lietuvių Dienų skaitytojus švenčių proga ir linki daug finansinės sėkmės Naujuose Metuose.

• KASA mielai priima visų lietuvių indėlius ir moka 9% už nuolatinės santaupas, o už Certificates of Deposit duoda aukščiausias pirkimo metu leidžiamas palūkanas iki 12%. KASA moka dar aukštesnį procentą už \$5000 ar didesnį įnašą šešiams mėnesiams.

• KASA mielai priima visų lietuvių indėlius ir moka 7% nuolatinės santaupas, o už Certificates of Deposit duoda aukščiausias pirkimo metu leidžiamas palūkanas iki 12%.

• KASA lengvomis sąlygomis duoda paskolas visiems taupytojams.

• KASA priima kad ir mažiausius indėlius į nuolatinio taupymo sąskaitas ir išduoda Certificates of Deposit 500 dolerių blokais 3-jų, 6-ųjų mėnesių arba ilgesniam laikui.

• KASOJE kiekvieno asmens santaupos Federalinių įstaigų apdraustos iki 100,000 dolerių sumos.

• KASOJE rasite draugišką patarnavimą, pasitikėjimą ir geriausią atpildą už jūsų taupumą.

Kreipkitės į KASĄ raštu arba skambinkite telefonu darbo valandomis kasdien ir šeštadieniais.

LOS ANGELES LIETUVIŲ ŠVENČIŲ LINKĖJIMAI

Linksmų švenčių ir laimingų naujų metų!

Danutė Giedraitienė, D.M.D.

Rolandas Giedraitis, D.D.S.

ALMA VILKAS-STOCKIENĖ, D. D. S.

3151 Glendale Blvd., Los Angeles, CA 90039

FOTO STUDIJA "FLATTE OF HOLLYWOOD"

LEONAS KANTAS (Kancauskas), savininkas

6671 Hollywood Blvd., Hollywood, Ca. 90028 HO 9-8097

Linksmų švenčių visiems LD skaitytojams

ir draugams linki —

BRONĖ STARKIENĖ ir sūnus MILTON STARKUS

1642 Ocean Avenue,

Santa Monica, CA 90401

Nuosirdžiausi švenčių sveikinimai!

ARTHUR V. DOBLE

(Arturas Dobilas)

Attorney at Law

12301 Wilshire Blvd., Suite 512

Los Angeles, CA 90025

Phone (213) 826-5505

Linksmų Kalėdų švenčių ir geriausių Naujų Metų!

A. PEČIULIS

Remodeling and Construction

Sav. ALOYZAS PEČIULIS

814 5th St., # 8

Santa Monica, CA 90403

Phone 394-2242

Linkiu geriausios sėkmės 1982 metais!

INŽ. VYTAUTAS VIDUGIRIS

Lietuvių Skautų Brolijos vyriausias skautininkas

27923 San Nicholas Drive, Palos Verdes, CA 90274

Tel. (213) 377-3192

MARCELLA AUGUS

PRESIDENT

CROWN ESCROW CORPORATION

2839 Sunset Boulevard, Los Angeles, CA 90026
413-3370

AUTotechnica

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS

IMPORTUOTŲ – VIETINIŲ

- ALYVOS KEITIMAS IR PATEPIMAS
- MOTORŲ SUREGULIAVIMAS IR PERSTATYMAS
- STABDŽIAI IR KITI SUTVARKYMAI
- SULENKIMŲ TAISYMAS IR DAŽYMAS

ARTI ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOS — TARP
GLENDALE BLVD. IR HYPERION AVE.

2849 ROWENA AVE., LOS ANGELES, CA. 90039

SAV. – JONAS KARALIUS

TEL. – 660-5984

Linksmų švenčių ir laimingų Naujų Metų

SINCE 1955

Phone (213) 661-6222

RUOKIS PAINT CO.

Subdivision of Rokal Chemical Co.

Latex Base Paints for Both Indoors and Outdoors
ALL COLORS

P.O. BOX 27204

Los Angeles, CA 90027

J. & V. RUOKIS

Owners

Saugi vieta taupyti yra

LIETUVIŲ KREDITO UNILA

3356 Glendale Blvd., Los Angeles Calif. 90039

NATIONAL CREDIT UNION ADMINISTRATION

Indėliai yra apdrausti iki \$100,000.

Be to, taupytojai kas trys mėnesiai gauna aukštus dividendus (8½%)
ir nemokamą gyvybės draudimą iki \$2000.

Dėl informacijų kreiptis telef. 661-5276: antradieniais ir ketvirtadieniais
nuo 6 iki 8 val. vak. ir šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. dieną.

Kitu laiku telef. 663-1819

Jei trūksta pinigų, čia paskolą gausi geresnėmis sąlygomis negu kur kitur

RŪTA, INC. Investavimo Bendrovė

2802 Santa Monica Blvd., Santa Monica, CA. 90404

Telefonas: (213) 828-7525

Valdyba: Jarašūnas, A. Markevičius, R. Nelsas, L. Herzog

CHRISTOPHER TRAVEL SERVICE

JONAS PETRONIS

2472 GLENDALE BOULEVARD

(213) 986-9247

(213) 660-6600

LOS ANGELES, CA 90039

Home (213) 664-0791

ROQUE and MARK CO., INC.

REALTORS • INSURANCE • INCOME TAX • NOTARY PUBLIC

2802 Santa Monica Blvd., Santa Monica, CA. 90404

Phone: 828-7525 — Res.: 395-0410

ALBINAS MARKEVIČIUS

ir bendradarbiai

CALIFORNIA LITHUANIAN CREDIT UNION

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ KREDITO SĄJUNGA

2802 Santa Monica Boulevard,

SANTA MONICA, CALIFORNIA 90404

Phone (213) 828-7095